

Velja po pošti: ==

Za celo leto naprej . K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29—
za ostalo inozemstvo " 35—

V Ljubljani na dom: ==

Za celo leto naprej . K 24—
za pol leta " " 12—
za četrt leta " " 6—
za en mesec " " 2—

V upravi prejemam mesečno K 1-70

SLOVENEČ

Inserati: ==

Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice: ==

enostopna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja: ==

vsak dan, izveniši nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske pošte
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Minulo zasedanje našega dežel-
nega zaslupa.

Pravkar dovršeno zasedanje kranjskega deželnega zbora, ki je trajalo od 28. decembra 1911 z daljšim vmesnim presledkom do 22. februarja 1912, je bilo zopet jako plodovito in se je kljub primeroma kratkemu času — vršilo je v tej dobi 11 sej — sklenila cela vrsta za deželo jako važnih zakonov in so se sprožili novi načrti, ki naj povzdignejo kulturno in gospodarsko stanje našega ljudstva. Namesto nadaljnjih besed in hvale naj samo čisto kratko in suhoparno navedemo, kaj je kranjski deželni zastop na različnih poljih narodnega gospodarstva, deželne kulture, prometa, izobrazbe, občinske uprave in zdravstva ukrenil.

Deželne finance.

Deželni zbor je rešil redni proračun, sklenil davek od prirastka na vrednosti in zahteval od vlade odškodnino zato, ker se severnim deželam grade kanali.

Splošne narodnogospodarske zadeve.

Sklenilo se je ustanoviti centralno deželno klavnico, uredila se je definitivno deželna banka, podala slika o hidroelektričnih deželnih napravah, ki se grade, oziroma nanovo snujejo in sklenil izredno važni vodopravni zakon, ki deželi in občini daje prednost pri vodosilnih napravah, zagurava pravice kmečkega prebivalstva do vode, štiti obrt in privablja tudi industrijo, ki tvori znaten vir narodnega blagostanja. Sklenilo se je tudi pozvati vlado, da pospeši prizadevanja, da se na pravi kartelni zakon.

Deželna kultura.

Predvsem je tu omeniti zakonski načrt glede uravnave Kamniške Bistrice, delo, ki bo stalo blizu dva milijona K, glede uravnave Sore, kar bo stalo blizu pol milijona in glede uravnave treh vipavskih hudournikov v strošku 80.000 K. Sprejele so se resolucije, naj deželni odbor ukrene vse potrebno, da se izdelajo zakonski načrti za regulacijo Reke, Vipave in Pivke. Deželni odbor je poročal, da so dela glede vodovodov v Beli in v Suhi Kra-

jini v tiru. Sklenil je zakon glede izboljšave pašnikov in dolžnosti vzdrževanja ograj v svrhu obrambe kulturnih zemljišč in se je definitivno formuliral lovski zakon, od katerega večina za nobeno ceno ne odneha, ker hoče ljudstvu prijazno in moderno reformo lovске pravice. Za živinorejo se je postavilo v proračun izrednih 80.000 K, sklenilo podeželiti kmetijsko kemično preizkuševališče in uvesti živinozdravniške pomočniške tečaje. Nadalje se je deželnemu odboru naročilo, da predloži zakon o upravi skupnih zemljišč, stori primerne ukrepe glede varstva čebelarstva, nastavi potovalnega učitelja za gozdarstvo, začne z gradbo blejskega in gorjanskega vodovoda in reformira proračunavanje stroškov za agrarne operacije in komisije.

Promet.

Deželni zbor je končno redigiral cestni zakon, tako da dežela v kratkem dobi cestni zakon, ki je po izjavi najodličnejših strokovnjakov najmodernejši v celi državi, sklenilo se je zgraditi, oziroma popraviti več cest in mostov, zlasti v Beli Krajini, kjer je to vsled bodoče železnice nujno potrebno, pozvalo se je železniško upravo, da ustanovi več postaj, oziroma dosedanje razširi na dolenski in gorenjski prog; storil primeren sklep glede tretje železniške zveze s Trstom in drugih železniških projektov in so se regulirale plače deželnim cestarjem. Sklenilo se je tudi pozvati vlado, da izpopolni telefonsko omrežje in uvede avtomobilni poštni promet.

Izobrazba.

Učiteljstvu se je dovolila draginjska doklada, v Ljubljani pa zvišana stanarina, preuredila se je vzgoja korigendov v prisilni delavnici, preuredilo v dotičnem oddelku, kar se je dalo (20.000 K), namerava se pa kupiti posebno posestvo na deželi, da se tu zamenarjena mladina primerno vzgaja. Sklenilo se je podpirati zgradbo Vajeniškega Doma in ustanoviti že to jesen polletno gospodarsko šolo za kmečke mladeniče, v kateri se bodo fantje izobrazili v kmetijskem, trgovskem, političnem in pravnem oziru, da se bodo tako vsposobili za specialne strokovne studije. Preuredil se je nadalje pouk na kmetijski šoli na Grmu, da se mladeniči izobrazijo zlasti v komercialnem oziru in se je sklenilo podpirati priza-

devanja protialkoholne zveze. Najvažnejši pa je zakon o šolskem nadzorstvu, ki ga hoče večina na vsak način izpeljati, ker hoče priboriti ljudstvu, ki v prvi vrsti drago šolstvo vzdržuje, primeren vpliv nanj. Potem se je deželnemu odboru naročilo, naj dela na to, da se nižje gimnazije preustroje v realne, da se v Beli Krajini ustanovi šola za domačo žensko obrt in sploh gleda na to, da se domača tkalna umetnost ohrani, razširi deželni muzej, da se v njem ustanovi stalna obrtna razstava in uredi končno vprašanje deželnega gledališča in Glasbene Matice.

Občinske zadeve.

Ustanovile so se samostojne občine Leše, Ljubno, Moste, Sela pri Šumperku, Velesovo, Gorenje Polje in Dvorska vas. Sklenil se je zakon glede občinskih gospodarskih odborov, ki odstranjuje anarhijo, ki je v tem oziru marsikod vladala, odobrilo vpeljavo občinskih revizij in občinskih inventarjev, sklenil zakon o občinskih taksah in o pravnih sredstvih zoper odločbe občinskih oblasti, kar je za občane velike važnosti, da ne trpe škode, izpopolnil občinski volilni red za Ljubljano glede volilne upravičenosti okoličanov, preostalih mandatov in uspešnejšega varstva volilne svobode in končno sklenilo poddržavljenje ljubljanske mestne policije, s čimer se je ustreglo davni in upravičeni želji prebivalstva. Naposled se je deželnemu odboru naročilo, naj uvede redne tečaje za župane in občinske tajnike, občinam pa priporočalo, da uvedejo naklado na žganje.

Zdravstvo.

Deželni zbor je sklenil različne preuredbe in dopolnitve na deželni blaznici v znesku 54.000 K in različne upeljave in prizidave v deželni bolnici za 175.000 K. Sklenilo se je nadalje ustanoviti okrožno zdravniško mesto v St. Petru na Krasu in deželnemu odboru naročilo, da proučuje organizacijo bolniške stredbe po deželi.

To je v glavnem delo, ki ga je v tem zasedanju izvršil naš deželni zastop, to je njegova delavna in za blagor ljudstva vneta večina. Zato je deželni glavar ob sklepu mogel s ponosom poudarjati, da je kranjski deželni zbor eden najdelavnejših v celi državi. Novi deželni glavar je uvedel tudi železno disciplino, s čimer so korenito pristrizene peroti liberalnih zabavljačev in

jim je odvzeta možnost, se v deželnem zboru vdejstvovati na tistem polju, na katerem so edino še kaj vstanu, to je na polju zabavljanja. Če kdaj, se je v tem zasedanju pokazalo, kako liberalci na Kranjskem nič, čisto nič ne pomeni. Le na svoj potrpežljivi papir lahko še izlivajo svoje »ideje«. Naš deželni odbor je v tem zasedanju tudi pokazal, kako zna varovati svojo avtonomijo in je v tem oziru različnim oblastnjakom, ki, zaverovane v minule čase, še danes mislijo, da smejo z ljudstvom pometati, povedal par gorkih, da se bodo spomnile, da so zato tu, da spoštujejo in izvršujejo cesarske postave.

Slavna kmečka zveza, dragi ro-
jaki belokranjski.

Ko sem prejel cenjeno Vaše pismo, bil je odstop moj že uradno javljen ministrstvu. Nemogoče mi je tedaj bilo ugoditi Vaši želji ter preklicati svoj odstop, neglede na to, da sem storil svoj ukrep po najvestnejšem razmišljanju ter ozirajoč se na najtehtnejše osebne razloge. Drage volje bi bil vsaj obdržal svoj deželnozborni mandat, da prihranim volivcem nepriliko nove volitve, toda v tem slučaju bi moral prositi cesarja, da me odvede častnega mesta deželnega glavarja, katero mi je poverilo Njegovo zaupanje. To pa ni bilo v soglasju s sklepom, čim najhitreje odložiti glavarstvo dostojanstvo.

Sedaj pa mi preostaja težka dolžnost, posloviti se od svojih ljubljenih Belokranjcev. Odstop iz politike je lehak priletnemu izmučenemu možu, slovo od Vas, dragi rojaki, kateri ste me vedno odlikovali z neomajano naklonjenostjo, pa mi prizadeva upravnice bolečine. Tolaži me pri tem težkem koraku notranja zavest, da mi je bil pravec v političnem delovanju vsikdar poštena volja, nesebično služiti domovini in volivnemu okraju. Včasih sem bil morda nespreten in neroden, toda samopašen, nepošten ali tudi le brezbrizen nisem bil nikoli!

Poslavljam se od Vas s prošnjo in z obljubo. Prošnja se glasi: **Belokranjina, ostani zvesta »Slovenski Ljuliški Siranki« in njenim načelom!** Verujte, prijatelji, izkušnemu sivolasemu politiku, kateri na koncu političnega svojega delovanja od nikogar nič ne išče

LISTEK.

Arlezijanka.

(L' Arlesienne).*

Če greš po kolovozu od mojega mlina doli proti vasi, prideš pred pristavo, zidano blizu ceste v ozadju velikega dvorišča, ki je zasajeno z bobovci. To ti je prva provençalska kmetija. Rdeča stišna opeka, široko rjavo pročelje s tupatam nerodno predrtimi okni, gori na vrhu pa veterica in škripec za dviganje mlinskih kamnov ter nekaj šopov sena.

Zakaj je vzbudila ravno ta hiša mojo pozornost? Zakaj mi je padla v oči? Zakaj se mi je krčilo srce ob pogledu na ta zaprt portal? Ne bil bi mogel povedati. Kljub temu pa me je to bivališče nekam mrzilo. Bilo je preveč molka okrog . . . Ko je šel kdo mimo, psi niso zalajali in pegatke so tiho odletele . . . Notri nobenega glasu! Nič, prav nič, niti zvončka kake mule ni bilo slišati. Če bi ne bilo belih zaves pri oknih in če se ne bi kadilo iznad strehe, bi bil moral vsakdo soditi, da tu ne biva nobena živa duša.

* Po tej noveli je A. Daudet napisal istoimensko melodramo.

Včeraj, ko je bila ura ravno pol-dne, sem se vračal iz vasi. Da bi se izognil solncu, sem stopal tik ob zidu pristave v senci bobovcev. Na cesti pred pristavo so hlapci molče nakladali voz sena. Bili so že skoraj naložili, portal pa je bil odprt. Pogledal sem mimogrede notri in videl sem zadaj na dvorišču velikega, sivga moža s komolci na široki, kamnati mizi in obraz pokrit z rokami. Jopič mu je bil nekoliko prekratek, hlače sama capa. Ustavil sem se. Eden izmed mož mi je rekel čisto tiho: »Pst! Pst! To je gospodar. Tak je, odkar se mu je sin pone-srečile«.

Vtem hipu je prišla mimo nas ženska z malim dečkom. Bila sta črno oblečena. Debele mašne knjige sta nesla v rokah ter sta stopila v pristavo.

Mož je dostavil: »Gospodinja in mlajši sin, ki prihajata od mase. Vsak dan gresta v cerkev, odkar se je fant ubil. Ah, gospod, kak obup! Oče nosi še sedaj obleko preminulega. Nihče ga ne more prepovoriti, da bi jo slekel« . . .

»Ala! Hi! Živinče!«

Voz se je zganil in se ropotaje pomikal dalje . . .

Jaz pa sem hotel zvedeti o stvari še kaj več. Prosil sem voznika, če smem prisesti k njemu in gori na vozu

v senu sem zvedel vso to pretresljivo zgodbo.

Ime mu je bilo Jan. Bil je to krasen kmečki fant pri dvajsetih letih, pošten kot malo dekletce, zmeren in odkritega obraza. Ker je bil zelo lep, so ženske kaj rade gledale za njim. Toda on je imel samo eno v glavi, malo Arlezijanko vso v čipkah in žamet. Nekoč jo je bil srečal na trgu v Arlesu. Od začetka doma niso radi gledali tega razmerja. Dekletce je veljalo za koketo in njeni stariši niso bili iz tega kraja. Toda Jan jo je hotel imeti na vsak način. Rekel je: »Umrl bom, ako mi je ne daj. Treba je bilo odnehati. Sklenili so, da ju poroče po košnji«.

Bilo je neko nedeljo zvečer na dvorišču omenjene kmetije že proti koncu večerje. Bila je pravzaprav ženitovanjska pojedina. Zaročenke ni bilo, toda pili so cel čas na njeno čast in zdravje.

Neznanec se predstavi pri vratih in tresočega glasu prosi, če bi mogel govoriti z gospodarjem Estevom samim. Esteve vstane in gre z njim na ulico.

»Gospodar«, pravi tujec, »vi hočete poročiti svojega sina z malovrednim dekletom, ki je bila moja nevesta že nad dve leti. Svojo trditve tudi dokazem: tu so pisma. Stariši vedo vse in so mi jo obljubili. Toda odkar hodi vaš

sin za njo, me ne marajo več niti oni, niti ona. Bil bi mislil, da spričo tega ne bi mogla biti žena koga drugega.«

»Prav!« reče oče Esteve, ko je pregledal pisma. »Pojdite noter na čašo muškatele!«

»Hvala!« je odgovoril tujec, »sem bolj žalosten in nesrečen kakor ženja. Nato je odšel . . .

Oče se vrne navidez brezčutno v sobo. Vse se na svoje mesto za mizo in pojedine se veselo konča.

Oni večer sta šla oče Esteve in njegov sin skupaj na polje. Dolgo ju ni bilo nazaj. Ko sta se vrnila, ju je mati še čakala.

»Žena«, pravi gospodar, ko stopita s sinom v hišo, »objemi ga! Fant je zelo nesrečen« . . .

Jan ni govoril več o Arlezijanki. Ljubil pa jo je vendar še vedno, da celo še bolj kakor kdaj prej . . . Ljubil jo je tem bolj, ker jo je videl v rokah drugega. Toda bil je preveč ponosen, da bi kaj rekel. To je bilo ravno, kar ga je umorilo, ubogega fanta. Včasih je prebil cele dni, ne da bi se ganil v kakem kotu. Drug dan zopet je delal za deset dninarjev. Zvečer se je napotil proti Arlesu in šel dalje tjavendan, dokler ni videl na zahodu dvigajočih se mestnih zvonikov.

Potem se je vrnil. Nikdar ni šel dalje. Ljudje na pristavi, videč ga ta-

in ničesar ne pričakuje, da je stranka, h kateri se ponosno prištevam tudi po svojem odstopu kot aktivni politik, vzrastla iz najglobokejših korenin slovenskega narodnega svojstva ter da so le v njej zastopane one ideje, katere morejo dovesti naše ljudstvo k srečnejši bodočnosti. Za svojo osebo videl bodem priznanje uže v dejstvu, ako pri dopolnilni volitvi sijajno prodere kandidat »Slovenske Ljudske Stranke«.

In obljuba moja slove: Tudi kot zasebnik nikoli ne bodem nehal, čutiti z Vami ter potezati se za Vaše koristi! Dasi brez mandata ohranim si še nekoliko zvez in nekaj vpliva in te zveze ter ta vpliv hočem vestno izkoriščati v prid svojim Belokranjcem, kakor hitro se name obrnejo.

S to obljubo končam. Zahvaljujem se še enkrat slavni kmečki zvezi in po njej vsem belokranjskim volivcem na izkazanem zaupanju, bivaajoč prijateljsko Vam udani
Šuklje.

Sladkorni podkartel v Ljubljani.

Poslanec dr. Pegan je v seji kranjskega deželne zbornice dne 22. t. m. ob priliki zopetne razprave o sladkornem podkartelu v Ljubljani odgovarjal na različne izgovore tega kartela sledeče:

»Podkartelisti trdijo:

1. da je popolnoma neresnično, da bi bili v mesecu decembru 516 K pri vagonu zaslužili, kajti podkartelisti so imeli še od decemberskega sladkorja, čegar cene so bile višje, 50 vagonov na razpolago in si hoteli s ceno 101 K preprečiti le veliko zgubo;
2. je sploh računanje dobička, kakor sem ga jaz utemeljeval, neresnično in pretirano;
3. ni res, da bi podkartelu prišla v dobro diferenca zaradi nezadavčenega sladkorja in tare, ker do danes dobijo tovarne sladkor še vedno zadavčeno;
4. ni res, da bi agentje sladkornega kartela v Ljubljani zaslužili brez vsakega dela 17.500 K.

Na to odgovarjam:

K točki 1.:

Res je, da so podkartelisti v mesecu decembru nakupili več sladkorja, kakor so ga rabili, in da jim ga je nekaj — znabiti celih 50 vagonov ostalo — vendar se je ta nakup meseca decembra izvršil kot hausse špekulacija: računali so, da bo cena sladkorja še stopila, zato so preveč kupili. Toda mali trgovci in konsument ne moreta nič za to, če se kartelist zašpekulira. Špekulacije gredo vse le na hrbet konsumenta; če cene sladkorja padajo, konsument tega ne čuti, pač pa začuti konsument takoj vsako zvišanje. Primera: Liberacija osrednjega kartela za ljubljanski podkartel se je za mesec februar izvršila 16. februarja. Cena je pri glavnem kartelu na Dunaju stopila za 2 K. Še isti dan so ljubljanski podkartelisti sklenili cene za 2 K zvišati, kakor je to razvidno iz cirkularja tvrdke Ivana A. Hartmanna od 17. februarja 1912. Kaj sledi iz tega? Ljubljanski gospodje so imeli 17. februarja približno 70 vagonov onega sladkorja na razpolago, čegar cena je bila nižja, in sicer za 2 K nižja. Če bi hoteli biti dosledni z mesecem decembrom, ko pravijo, da so za to imeli začetkom januarja višje cene, ker so imeli še na razpolago dražji decemberski sladkor (približno 50 vagonov), bi morali tudi sedaj upoštevati, da imajo še približno 70 vagonov po 2 K cenejšega sladkorja. Ker so pri tem sladkorju kljub te-

mu, da ga imajo za 2 K nižjo ceno, vsled zvišanja cen pri osrednjem kartelu po 2 K dražje prodajati, zaslužijo na novo pri teh 70 vagonih 14.000 K (70 × 200).

Ljubljanska deseterica ima pogodbo tako sklenjeno, da mora od tovarne vedno ves za Kranjsko določeni liberirani kvantum takoj na dan liberiranja prevzeti. Iz tega sledi: da je podkartel pri liberiranju za mesec januar, ki se je izvršil koncem decembra, kupil gotovo vsaj 70 vagonov, in sicer po ceni 91 K 50 h. Tekom januarja je kartel, kakor že zadnjič zatrjevano, prodajal meterski stot po 101 K — glej oferto — vsled česar je pri januarjem sladkorju, ki je bil skozi prodajen po 101 K, liberiran po 91 K 50 h, kartel moral zaslužiti z ozirom na 70 vagonov, vsaj 36.120 K (70 × 516). Če jim je pa tega sladkorja kaj ostalo za februar, in sicer čez prvo polovico februarja, so pri meterskem stotu napravili še 2 kroni daljnjega dobička. — Posebne korajže gospodje podkartelisti niso imeli, kajti ko se je »Slovenec« oglasil proti gori opisanemu odiranju, so takoj gospodje sklicali sejo in so v pomirjenje ljudstva znižali cene pri meterskem stotu za 2 K, čeravno je borzna cena sladkorja poskočila za 1 K 50 h. — Gospodje podkartelisti pa na različne načine oferirajo svoje blago. Včasih iz skladišča v Ljubljani, včasih iz tovarne. Posrečilo se mi je zvedeti nek slučaj dne 6. februarja: Trgovcu Josipu Likozarju iz Kranja je trgovski podkartel 6. januarja brzojavno oferiral sladkor, in sicer v vagonskih kvantitetah iz tovarne po 96 K 50 h. Liberirana cena za januarski sladkor je bila 91 K 50 h, 50 h odbitka kot posebna bonifikacija za vagon, ki je pripadla kartelu, ostane za kartel cena 91 K. Oferirano je bilo 96 K 50 h, tedaj je diferenca pri meterskem stotu 5 K 50 h, oziroma pri vagonu 550 K in ne samo 516 K.

K točki 2.:

Pisanje »Slovenca« in pa nujni predlog v zbornici sta imela za posledico, da hočejo gospodje podkartelisti svoj dobiček vsaj na zunaj navidezno znižati. S tem pa ni rečeno, da ni bila njihova namera tako delati, kakor je trdilo utemeljevanje nujnega predloga. Sicer pa je treba to nekoliko bližje pogledati. Gospodje so določili: a) za one, ki kupijo vsaj en cel vagon ceno 100 K pri vagonu nad ceno liberacije. V takih slučajih se tedaj gospodje zadovoljijo z dobičkom po 100 K pri vagonu. Takih odjemalcev, ki vzamejo po cele vagone, je sedaj na Kranjskem jako malo. Vsega skupaj vzamejo po povprečnem prevdaru minolega leta vsi kranjski trgovci v vagonskih kvantitetah vsega skupaj 222 vagonov, tako da podkartel pri teh zasluži na leto vsaj 22.200 K. — b) Kupci, ki kupujejo izpod vagona, toda vsaj 200 grud: pri teh so naložili v breme diferenco 1 K 66 h pri 190 kg. Tudi takih trgovcev je na Kranjskem jako malo, in sicer vsega skupaj 20, ki rabijo povprečno 60 vagonov na leto. Dobitka pri teh je 60 × 166, torej 9960 K. — c) Pri trgovcih, ki naročajo izpod 200 grud, toda ne izpod 100: Ti dobijo sladkor pri meterskem stotu po 1 K 91 h nad ceno liberacije. Takih trgovcev je na Kranjskem okroglo 30, ki porabijo na leto okroglo 38 vagonov. Pri diferenci po 191 K zaslužijo tedaj pri 38 vagonih čistega 7258 K. — d) Če kupijo izpod 100, toda

nad 50 grud, jim je določena diferenca 2 K 26 h pri stotu. Odjemalci te vrste porabijo na leto okroglo 100 vagonov, pri katerih ima kartel dobička 22.600 K. — d) Ostane še 280 vagonov sladkorja, ki se odda na trgovce, ki porabijo manj kot 50 grud. Pri teh je določena diferenca 3 K 66 h za meterski stot. Pri 280 vagonih napravi to za karteliste dobička 102.480 K.

Ostane tedaj pri 700 vagonih za karteliste vendar le samo na blagovnih diferencialih 164.498 K.

Zadnjič sem izračunal pri 700 vagonih 361.200 K. Če se bodo gospodje v resnici držali tega, kar so sedaj sklenili, bodo imeli namesto tega dobička le 164.500 K, tedaj za 196.700 K manj; pravim, če bodo res se držali tega dogovora! **Zasluga za prihranitev teh okroglo 200.000 K pa gre nujnemu predlogu in pa odločnemu nastopu »Slovenca«.**

Bavimo se nadalje z ofertom od 17. februarja 1912. Liberacija z dne 16. februarja je imela cene 95 K od tovarne. Bonifikacija zaradi vagonskega odjema 50 h, tedaj cene prave liberacije je 94 K 50 h. Prišteje se k tej tovarniški ceni 4 K 84 h za vožnjo, tako da stane stot sladkorja v Ljubljano postavljen 99 K 34 h. Oferta se glasi na 103 K, tedaj z diferenco 3 K 66 h, kar bi dalo pri 700 vagonih 256.200 K.

Gospodje podkartelisti so sklenili sladkor prodajati samo per kassa proti 2% odbitku, plačljiv v 20 dneh in sicer samo na one trgovce, ki so znani, da plačujejo per kassa; medtem, ko imajo drugi plačati kupnino na račun banke takoj ob naročilu, ker sicer sladkorja ne dobe. Tudi ta določba meri samo na to, da se izbije kolikor mogoče visoke cene. Na ta način bodo trgovci, ki so upali dobiti blago v večjih množinah, a z manjšo diferenco dobička, na kredit, prisiljeni naročiti manjše kvantitete, ker bodo le manjše kvantitete mogli takoj ob naročilu plačati. Iz tega sledi, da bo trgovcev z dobičkom 2 K 26 h oziroma 3 K 66 h vedno več. Kdor bi utegnil sicer naročiti 200 grud, jih bo naročil samo 100, kdor bi jih sicer 100 naročil, jih bo 50, kdor bi jih sicer 50, jih bo sedaj izpod 50.

Par pikantnosti iz tega podkartela! Če se natančneje ogleda cirkular Jadranske banke, se vidi, da je bilo v podkartelu samo devet gospodov, kajti tiskanih je devet gospodov z enakimi pismenkami, deseti gospod Holzer z Dunajske ceste ima nekoliko drugačne črke. Poizvedoval sem, kaj to pomeni: Rekli so mi, da je najprej nameravala zasnovati kartel le deveterica. Ker je pa g. Holzer z vso silo pritiskal na ostale, so se odločili, ga vzeti v lepo družbo. Takrat pa je bil že cirkular dotiskan, zato so morali pozneje cirkular popraviti: in odtod drugačne črke za g. Holzerja. Ko še ni nihče slutil, da bo prišla ta čedna družba v javnost, oziroma v zbornici na tapet, nekateri gospodje niso mogli zamolčati, kako so vračajo se z Dunaja, veseli dobrega vspeha, v jedilnem vagonu — kjer so cene vina silno nizke, na debelo popivali šampanca, ki gotovo ni bil najslabši in ne najcenejši. Gospodje tudi vedo, kako se trgovcem odjemalcem utepe potrebni strah, da bodo morali molčati. Tako so si izmislili ter tudi razglasili, da tiste, ki bi poskusili sladkor dobiti drugače, kakor od njih, ako jim drugod izpodleti, pri njih sladkorja sploh ne dobe.

Tako se jim je posrečilo veliko večino trgovcev odvrniti od poizkusa dobiti nekartelirani sladkor.

Strogo zaupno so gospodje subkartelisti se dogovorili med seboj in s petorico velikih agentov, da bodo pritiskali na trgovce-odjemalce, da se drže tistih konsumnih cen, ki se jim bodo diktirale! Kdor bi po nižjih cenah prodajal, kakor to hočejo gospodje podkartelisti, tistim se sploh sladkorja več ne da. Na ta način hočejo napraviti trgovcu-odjemalcu nekaj dobička, s tem dobičkom ga pa zopet pripraviti, da molči. Potnikom teh desetih podkartelistov bodo dali naročilo, naj v vsakem kraju trgovcem s sladkorjem dopovedo, da se jim dobava sladkorja odtegne, če bi ga oddajali po drugih cenah, kakor po onih, ki jih žele podkartelisti.

K točki 3. odgovarjam:

Res gospodje do danes še od tovarne ne dobivajo nezadavčenega sladkorja, toda dobro bi bilo, če bi bili toliko odkritosrčni, da ga bodo dobivali od 1. maja naprej. V tem oziru je moj račun, postavljen ob vtemeljevanju nujnega predloga, da imajo namreč pri dvojnem načinu zaračunjenega davka, in pa pri tari pri vagonu dobička 114 in 152 K, skupaj tedaj pri vagonu 266 ali pri 700 vagonih 186.200 K. Če se k temu prišteje gori zaračunanih 102.480 K, bodo gospodje v resnici morali biti zadovoljni z malenkostnim dobičkom 288.680 K. Če si bodo to po bratovsko delili, bo prišlo na vsakega okroglo 29.000 K!

K točki 4.:

V tem oziru se mi je pa v resnici pripetila mala pomota. Gosp. agentje imajo namreč zagotovljeno od vsega na Kranjsko prodanega sladkorja 1/2% provizije. 700 vagonov ga bo na Kranjsko gotovo letos prišlo. Kakor vse kaže, povprečna cena sladkorja ne bo šla izpod 100 K. Tedaj se bo prodal sladkor vsaj za 7.000.000 K. 1/2% znaša ne 17.500 K, ampak še enkrat toliko torej 35.000 K. To svojo pomoto lojalno popravim.

Od leta do leta se ponavljajo pomožne akcije osrednje vlade v korist bednega prebivalstva. Kaj vse te akcije pomagajo, kaj omaga tistih par tisoč kron, ki jih ljudje dobe, če jih morajo oderuškimi karteliom desetkrat nazaj plačati. Kako nezasišano se ljudi izmozgava, naj kaže sledeči slučaj:

Vzemimo kurzne cene surovega sladkorja z dne 16. februarja 1912., tedaj na dan liberacije. Ta kurz znaša, če se vpošteva vožnja od Ustja, okroglo 38 K. Svoj čas je znašala kalkulacija tovarne takole: surovo blago 38 K, davke, papir in špaga 38 K, stroški predelave, provizije in državlj. dobiček 6 K, tako da tovarna lahko proda sladkor po 82 K meterski stot. Kartel zahteva danes 95 K od tega da 50 h vagonskim odjemalcem, tako da dobi efektivno 94 K 50 h. Če se primerja to s tem, kar jih blago stane, oziroma, kar bi pri blagu pošteno zaslužili t. j. z 82 K, se najde dobička pri meterskem stotu 12 K 50 h, pri vagonu 1250 K, pri kranjskih 700 vagonih 875.000 K. Pri tem naj se ne preze, da so se tovarne oskrbele z surovim sladkorjem že v septembru m. l., ko je znašala cena surovega sladkorja samo okroglo 22 do 24 K. Če se vse to vpošteva, **se razvidi, da kartel in podkartel kranjskega konsumenta odedeta za dober 1.000.000 K na leto!**

ko žalostnega in osamljenega, niso več vedeli, kaj storiti. Bali so se nesreče. Nekoč mu je pri mizi mati rekla s solzami v očeh: »Jan, ako jo hočeš kljub temu imeti, ti jo bomo dali.«

Oče je nekoliko osramočen povsli glavno. Jan je odkimal in odšel.

Od istega dne dalje je Jan začel novo življenje. Kazal se je zmirom vselega, da bi pomiril svoje stariše.

Prihajal je zopet na ples, v gostilno in prišel celo na pastirsko veselico v Fonvielle-u. On je bil tisti, ki je v Fonvielle-u vodil farandolo.

Oče si je mislil: »Ozdravljen je!« Mati pa se je še vedno bala in bolj kot doslej nadzorovala svojega otroka. Jan je spal s svojim malim bratcem tik ob sviloprejnici. Uboga, že od starosti upognjena mati si je dala postaviti posteljo blizu Janove spalnice in ponoči je bilo treba večkrat pogledati po sviloprejkah.

Prišel je praznik svetega Eligija, patrona gospodarjev.

Veliko veselje je bilo na pristavi. Bilo je šampanjca za vse ljudi in kuhane vina kot bi deževalo. Rakete so frčale po zraku in vse je žarelo v bengaličnem ognju. Bobovci so bili polni pisanih lampijonov. Živel sveti Eligij! Plesalo se je kakor v peklju. Kadet, mlajši sin si je šežgal nov jopič.

*) Provençalsko kolo.

Celo Jan je bil videti zadovoljen. Hotel je plesati z materjo... Uboga žena je od sreče jokala...

O polnoči so šli spat. Vsi so bili zaspani. Jan pa ni spal. Kadet je pripovedoval, da je celo noč ihtel... Povem vam, da ga je njegovo nesrečno razmerje zelo, zelo peklo...

Zjutraj ob zori je mati slišala nekoga, ki je tekel skozi njeno sobo. Grozna slutnja jo je spreletela.

»Jan, ali si ti?«
Jan ne odgovori. Je že na stopnicah.

V največji naglici mati vstane.

»Jan, kam greš?«
Jan gre na podstrešje, ona za njim.

»Sin moj, za božjo voljo!«
Jan zapre vrata in porine zapah.

»Jan, moj Janot, odgovori, kaj misliš storiti?«

Mati tiplje s tresočimi, starimi rokami po vratih, da najde kljuko.

Okno na podstrešju se odpre in sliši se zamolkel hrušč kakor padec človeka na kamenite plošče spodaj na dvorišču... In to je vse...

Ono jutro so se vaščani izpraševali, kdo je neki tako vpil tam doli na pristavi Estevevi.

Bilo je na dvorišču pristave. Pred kamnato mizo, pokrito z roso in orošeno s krvjo, je zdihovala mati z mrtvim sinom v naročju...

Pust, pa ne tist, ke je u patk.

O ti preklican Pust, kuku ti ldi pubodaš. Ta nar bi brihtne ldi tku zmešaš, de sa čist falen! Če b jest pratke vn dajau, jest b predpust kar vn štrihu, tu rečem.

Če pugledama pr en glih Pustuga Janeza, tistga šlosarja dol s Pulan, ke je scer tku brihten, de prec, sam če puduha en kluč, pugrunta, al je kluč leberaln al klerekaln in pol se pu tem rihta. Še ta Pustu Janez je blu predpustam tku kumfuzn, de je lezu un dan enkat duma pud streha, začeu tam brskat med starem železnem ubročem,

žeblem, ključauncam in druga taka stara brklarije in ke je najdu umes tud en celinder — sevede že precej skuštran in ugulen — ga puveznu na glava in začeu letat ukul pu mest in vabet na ubrtin ples u ta »Narodno dome«. In tku se je zatelebou u soj celinder, de je še clu spau u nem namest šlofmicene; in na ubrtinem plese je ket kumandant plesa se tud začeu iz celindram na glau vrtet pu dvuran in piesat, de se je use cedil ud nega, še le, ke mu je kapelmajster puklofu iz taktirštokam pu celindre in mu pomigu, de na paše, de b iz celindram na glau piesu, je useu celinder iz glave in se najn usedu in se mu je tku fržmagal, de je cela nuč sedou na celindre in nubenga šrita več naredu pu dvuran

Astn, če rata en brihtn clouk predpustam tak, pol na more bt družga uržaha po mojih misleh, kokr de je mo gu Pust Pusta pubost in ga tku sala mejnsk zrihtat.

Tu je ta peru dukaz, kašna mu ma Pust na ldi in kašna muč more m Pust šele na Pusta, ke sta s še clu u bližn žlaht. Zdej sa pa še druh dukaz tuki.

Astn, celinder je že nazadne enu pustranska reč, nej ga nos Pust, če s mu že glih lušta; Buh mu ga pužegni Sej gespud dohtar Trillar ma še clu cela zbirka duma in prauja, de tu spi iz celindram na glau. Astn, pol t

Kje je bisaga?

Tudi na Slovenskem se zadirajo liberalci s posebno jezo v samostane, navadno liberalni oderuhi ali pa ljudje, ki si vsak korak puste bogato plačati. Ne privoščijo redovnikom in redovnicam niti življenja in komaj čakajo, da bi se pri nas s samostani go-dilo po portugalsko. V listu »Učiteljske tiskarne« so te dni nabasali proti redovnikom in redovnicam poseben top — ustrelili pa so le nase in na svo-je pristaise.

Poslušajmo naše slovenske libe-ralne portugalske:

»100.000 K letne drž. podpore gre samo za samostane na Slovenskem« in potem navajajo, da dobe letne držav-ne podpore:

1. Frančiškani v Ljubljani 8821 K.
 2. Frančiškani v Novem mestu 7392 K.
 3. Kamniški samostan 6470 K.
 4. Škofjeloški kapucini 1995 K.
 5. Kapucini v Krškem 1389 K.
 6. Uršulinke v Ljubljani 9401 K.
 7. Uršulinke v Škofji Loki 11.064 kron.
 8. Zavod plem. gospodičen v Ljubljani 7980 K.
 9. Istrski frančiškani 5399 K.
 10. Frančiškani v Brežicah 4846 K.
 11. Kapucini v Celju 4570 K.
 12. Frančiškani v Kostanjevici pri Gorici 5958 K.
 13. Goriški kapucini 3505 K.
 14. Samostan pri Sv. Križu 3092 K.
 15. Samostan v Wolšperku 2482 K.
 16. Benediktinci v Trstu 7040 K.
 17. Kapucini v Celovcu 3408 K.
 18. Uršulinke v Celovcu 4203 K.
- Skupaj 99.075 K.

Razume se, da radi te državne podpore liberal. časnikarski poštenjaki redovnice in redovnike najhujše psujejo. »Gadj«, to je še jako mil izraz, ki ga imajo naši Portugalci za redov-nice in redovnike. Sedaj pa mi poglej-mo, kako je stvar v resnici.

To državno podporo dobe le naj-starejši samostani. Ko je cesar Jožef II. dal ceniti premoženje samostanov, določil je samostanom, o katerih je določil, da ostanejo, primerna državna dopolnila. Liberalci torej kriče na stvar, katero je določil cesar Jožef II. in za katero imajo stari samostani po zakonu pravico. Mlajši samostani ne dobe nikake državne podpore, državne podpore ne dobe tudi niti jezuiti niti lazaristi, celo usmiljenke, katerih je 305, nič ne dobe. Samostani, ki dobe državno podporo, pa to podporo tudi pošteno zaslužijo. Naši portugalski vpijejo, da dobe frančiškani v Ljubljani letne podpore 8821 K. Strašno! In v frančiškanskem samostanu v Ljubljani je 18 duhovnikov in 11 fratrov. Vsi ti menda lenarijo pri tem, ko oskrbujejo dušno pastirstvo 15.000 fa-ranom! In med njimi se dobe celo mo-že kot P. Hugolin Sattner, ki neplača-ni žrtvujejo dneve in noči slovenski umetnosti in katerih imena liberalci radi izrabljajo, se jim hinavsko celo klanjajo, kadar jim to kaže. In od dr-žavne dotacije se jim celo stare usta-novne maše odtegujejo. Res sijajno so plačani ti »gadj«: župnik 600 K, kapla-ni po 500 K. Ljubljanski tržni nadzor-nik Adolf Ribnikar pa ima za svoje »delo« sam na leto 4566 K in povrh še draginjske doklade. Skoro toliko kot

ves ljubljanski frančiškanski samostan s svojim obširnimi delokrogom dobi dr-žavne podpore, dobi samo ljubljanski gledališki ravnatelj Govekar plače (7340 K), da ne navedemo nagrad »ar-hitekta« Kocha itd. itd.

In glejte dalje: »gadja zalega« v uršulinskem samostanu v Ljubljani dobi od države na leto 9401 K. Tudi grozno! V uršulinskem samostanu v Ljubljani je 71 redovnic. Ljubljani vzdržujejo dekliške šole, za katere bi sicer moralo mesto plačevati ogromne vsote. Vadnica pri uršulinkah v Ljubljani ima 220 učenk, od teh 33 gojenk, notranja meščanska šola pri uršulin-kah ima 172 učenk, učiteljske pri uršulinkah ima 71 gojenk, vnanja ljudska šola pri uršulinkah v Ljubljani ima 381 učenk, vnanja meščan-ska šola pri uršulinkah ima 154 učenk. Zdi se nam, da je to drugačno delo, kot pa je ono znano »delo« v tr-govski in obrtni zbornici, ki mora da-ti za svojo pisarno in svoje bogato pla-čane uradnike na leto malenkost 56 ti-soč kron! 71 redovnic, posvečenih mila-dinski izobrazbi, dobi na leto od drža-ve 9401 K, samo tajnik kranjske trgovske in obrtne zbornice pa ima na leto 9600 K plače! In če vam to še ni dovolj, potem poj-dite opoline na porto k frančiškankom in uršulinkam in videli bode, koliko dijakov in revežev/se ondi nasiti! Redovnice in redovniki bi po vašem niti živeti ne smeli — za liberalno učiteljstvo pa zahtevate od kmeta dan na dan večje plače.

Ravno tako razmerje, kakor zgo-raj opisano, je z drugimi napadenimi samostani. Kapucine vidiš po celi de-želi, kako požrtvovalno hite na pomoč duhovščini v dušnem pastirstvu, fran-čiškani v Novem mestu imajo ljudsko šolo, uršulinke v Škofji Loki, ki jih je 74, imajo dekliško vadnico, meščansko šolo, dekliško ljudskošolsko petrazred-nico, učiteljske, trgovski tečaj, v Me-kinjah je petrazrednica itd. Zavod plem-enitih gospodičen v Ljubljani ni sa-mostan, ampak so ustanove za revne plemenite gospodične.

Neupravičeni napad na redovnice in redovnike je tem grši, ker je izšel iz »Učiteljske tiskarne«, kjer vodilni gos-podje niti revnemu učiteljstvu nič zas-tonj ne napravijo, kjer si dele mast-ne nagrade in kjer nobeno opoldne ne nasitijo niti kjeve reveža. To ošabno in naduto liberalno učiteljsko gospodo si bo treba dobro zapomniti, kadar bo zopet čivkala za svoje bisage. Kaj ti ljudje stikajo za »bisagami« drugod — naj gredo med svoje liberalce iskat iz-gubljene ljudske milijone Glavne po-sojilnice in tiste bisage, kamor so iz-ginili!

Končno pa povejmo še pravi vzrok, zakaj je glasilo »Učiteljske tiskarne« udarilo po redovnikih in redovnicah. Liberalci so mislili, da bo udarec na uboge redovnice in redovnike toliko odvagal, da bo pokril delo njihovega sladkornega podkartela, o katerem so našli zastopniki v kranjskem deželnem zboru odkrili naravnost gorostasne stvari. Tja naj gredo pogledat naši li-beralci — tam bodo našli bisago in v njej stotisoče! Naše redovnice in redov-nike in njihovo blago, nesebično delo naj pa liberalni spekulanti pri miru pustijo: naše redovnice in redovniki pre-visoko nad njimi stoje!

utroc gespude Rormane, zamerka na-enkat Pustu Janez, de je use nabrane glasounce in povrh še soja nekam usjau in de jh ni in ni.

Kuku je gledu kumesjon Pustuga Janeza in kuku je gledu Pustu Janez kumesjon, tu ni kar tku lahku za pu-vedat. Tega b še sam Cankarju Janez na znou tku vn spraut in pupisat, kokr je blu u resnie, pa če b zraven tud ceu tucant plajštiftu zgrižu in dol pužeru. Zatu tud jest tega raj na puskusem, ke dobr vem, de b m na ratal. Pestima tok Pustuga Janeza in vuliun kumes-jon, de se gledata kokr se čta, gla-sounc, iz taka muja in švajsam ud Pu-sta nabrane glasovnc ni blu neker in jh ni blu, pa magari če b se gledala Pust in kumesjon du sodnga dneva.

Sej nč na rečem; sej je gespud placrespehtar unkat tud nekam čudn gledu, ke je brau u časnekh ud tisteh prešičku, ke mu jh je gespud grof Bar-bo u deželni zbornic naprej metu. Nč na rečem, tud placrespehtar je tekat tku naumn gledu, de ga mam še dons pred učmi in de tega pugleda na um nekol pužabu. Pol gespud Ganglibert Engl je tud gledu, strašn čudn je gledu u de-želni zbornic, ke mu je gespud dohtar Pegan neki puvedu ud Kubaluga keudra. Jest sm mislu, de se mu uja uči vn izpud čela strklale na tla, tku debel je gledu. Al use tu še senca ni

Občinske volitve v Krškem

so razveljavljene. Volilni red za občine jasno govori o eni sami volilni ko-misiji, a »brihtni« liberalni purgarji so napravili kar tri komisije! Glavar-stvo jih je sicer opozorilo, da je to proti-postavno, a župan se je bahato obregnil: »Mi smo tako sklenili in smo sami od-govorni za to!« Moška je ta; zato bo-ste pa tudi sami iz lastnega žepa pla-čali vse stroške za te volitve! — Pa kaj so še sklenili »kunšni« liberalci? Da ni nobena glasovnica veljavna, če nima občinskega pečata. In nečueno je; da je liberalna volilna komisija res zavrgla vse glasovnice, ki slučajno ni-so dobile občinskega pečata! Nezasli-sano je, kako malo poznajo ti magnatje volilno postavo, ki jasno govori, da morajo biti izkaznice in glasovnice prav take, kakršne dobi občina od de-želnega odbora, torej brez občinskega pečata! Pa tudi deželni odbor sam je v posebni okrožnici z dne 14. nov 1911. opozoril vsa županstva, da sploh ne smejo pritiskati občinskih pečatov ne na izkaznice in ne na glasovnice! Pa kaj to liberalne dohtarje briga? Saj so tudi sklenili, da sme varuh voliti za svoje nedoletne varovance in oče za svoje nedoletne otroke! In župan sam je hotel popolnoma protipostavno vo-liti za vse sosesstnike različnih vasi!! A zdaj jim prede tem liberalnim pur-garjem: ljudje so jih spoznali in nihče več jim ne gre na lim!

Občinske volitve v Krškem se mo-rajo izvršiti v kratkem. Deželna vlada je namreč ukazala, da mora županstvo do 5. marca vsem volivcem dostaviti volilne listine in sicer tako, da jih bo vsak imel že pet dni pred volitvijo v rokah. Tako je prav! Radovedni smo le, če bo županstvo ubogalo in če ne bo zopet tako ravvalo kakor zadnjič, ko mnogo volivcev še na dan volitev ni imelo glasovnic in izkaznic v rokah!

Tedenski pregled.

Avstrijski zunanji minister grof Aehrenthal je umrl v soboto, dne 17. februarja zvečer. Malo pred smrtjo, ko se že ni več zavedal, je došlo cesarjevo pismo, v katerem je cesar sprejel ministrov odstop iz ozirov na njegovo bolezen in mu podelil briljant k velikemu križu reda sv. Štefana. Pokojni minister se je lepo pripravil na smrt, prejel sv. zakramente za umirajoče in papežev blagoslov. Pogreb dne 22. t. m. je bil velikanski. Največja zasluga pokoj-nega grofa Aehrenthala je bila aneksija Bosne in Hercegovine, o kateri priliki se je izkazal celega moža in visoko dvignil pred vsem svetom ugled našega cesarstva. Za svojoega namestnika je cesarju priporočil bivšega poslanika v Peterburgu grofa Leopolda Berchtolda, ki ga je cesar tudi že ime-noval in zaprisegel za zunanjega ministra. Grof Berchtold bo kakor njegov prednik zasledoval tro-zvezno politiko, obenem pa delal za čim ožje pri-jateljske zveze z Rusijo. Pri Rusih je Berchtold dobro zapisan. — Ker je novi zunanji minister ogr-ski državljani, bi bila z baronom Burianom odslej dva Ogra med tremi skupnimi ministri, a po do-seadanem običaju ima biti le eden. Zato je imel baron Burian najlepšo priliko za odstop, o katerem se je pa že nekaj časa pisalo. Cesar je tudi njegovo ostavko sprejel in na njegovo mesto imenoval Po-ljaka dr. Bilinskega, bivšega avstrijskega finan-čnega ministra. Bosanci ga bodo po trdem Mažaru Burianu gotovo veselo pozdravili. — Deželni zbor kranjski je imel svojo zadnjo sejo v četrtek, dne 22. februarja. Sprejel je med drugim izpremembo občinskega in občinskega volivnega reda za stolno mesto Ljubljano, podzavljenje ljubljanske mestne policije, zakon o upravljanju srenjskega premo-ženja, oziroma skupne lasti občanov; glede sla-dkornega podkartela v Ljubljani se je pozvala c. kr. deželna vlada, naj podpira stremeljenje za osnute kartelnega zakona, s katerim se uvede državna kontrola nad karteli in podobnimi organizacijami podjetnikov v škodo konsumentov. Dež. glavar dr. Ivan Šusteršič je po izčrpljenem dnevnem redu zaključil sejo in odgodil zasedanje. — Za kandi-data S. L. S. v Belikrajini je določen g. prof. Karol Dermastija v Ljubljani. — Avstrijski državni zbor

je sklican na 5. marca ter bo najbrže zboroval do 29. istega meseca, nakar nastopijo velikončne po-čitnice do 16. aprila. — V Zagrebu je bil v nedeljo opoldne pred vseučiliščem velikanski protesten shod, ki se ga je udeležilo nad 10.000 ljudi. Mir se ni kalil. Isti dan so se vršile v Sarajevu velike demonstracije proti ogrskim nasiljem na Hrva-skem. Demonstranti so javno zažgali ogrsko za-stavo. Pri tem je bil en dijak ustreljen in mnogo oseb ranjenih. Policija in vojaštvo je nastopilo z golim orožjem. Velike demonstracije v prilog Hr-vške so se 21. t. m. vršile tudi v Dubrovniku; tudi tu so na ulici zažgali ogrsko zastavo. Župan je z velikim trudom preprečil prelivanje krvi. — Go-riški dežel. zbor je v svoji seji 22. t. m. sprejel sli-čen vodnopravni zakon kakor kranjski. — Nemški cesar je odklonil sprejem svobodomiseln-socialno-demokratskega državnoborskega »predsedstva«; to je liberalce jako zabolelo. Politična javnost sodi, da ob sedanjih zmedih v državnem zboru ni izklju-čeno, da bo parlament razpuščen. Morda se pa nacionalni liberalci le izpametujejo in v zadnjem hipu odločijo za sodelovanje s centrom in konser-vativci. — Italijanski parlament je bil sklican 21. t. m. Poslanci, kakor tudi silna množica ljud-stva, ki se je zbrala v in pred parlamentom, so z velikanskim navdušenjem sprejeli naznanilo o pro-klamaciji aneksije Tripolisa in Cirenajke, ki jo je izdal kralj 5. novembra 1911. Na bojnem polju pa Lahii še niso čisto nič napredovali in se imajo trdo braniti proti vednim napadom Turkov in Arabcev na njih postojanke. Turki se boje, da Italija zopet namerava akcijo v Dardanelah, ter so že opozorili velevladi, da v tem slučaju ne bodo rok križem držali. Vhod v Solun so baje že zaprli s podmor-skimi minami. Tudi z vso naglico delajo na to, da si čem prej oskrbe pošteno vojno brodogradnjo. Italiji so zopet zagrozili z izgonom vseh Lahov, ki bivajo v turški državi. — Kitajska republika je zaprosila Avstro-Ogrsko in druge države, da priznajo novo državno obliko Kitajske. — V Mehiki divja revo-lucija in anarhija. — Glede Perzije sta Anglija in Rusija sklenili novo pogodbo, po kateri med dru-gim priznata sedanjo perzijsko vladu; eksšahu Mo-hamedu Aliju se pokojnina zniža na 50.000 fran-kov in princ Salar od Daulhu na 12.000 frankov, — Avstro-ogrski mornariški proračun za leto 1912. izkazuje 16 milijonov kron več potrebščine nego lani, t. j. 139.450.000 K. Zgradi se razun dread-noughtov »Viribus Unitis« in »Tegetthof« še dva druga vojna velikan, dve brzi križarki in šest novih torpedovk. — Kršč. soc. deželni zbor Nižje Avstrije je bil prvi, ki je učiteljem zvišal plače, in sicer naravnost sijajno. Najnižja plača provizorič-nih učiteljev je 1200 K, najvišja za učitelje 5700 K, za nadučitelje pa 6400 K; učitelji na meščanskih šolah dobe še več. Nadučiteljica doseže 5400 K, ravnateljica 5900 K. Najvišja penzija za učiteljce znaša 4700 K. Tozadeven zakon je bil 16. t. m. sprejet. Tudi koroški deželni zbor je nekaj ma-lega izboljšal učiteljske plače, toda napredovanje tako zaklavljal, da bodo povišani le tisti učitelji, ki bodo v šoli in izven nje nemško-nacionalno politiko uganjali. — Jadranska prometna konfe-rencia se je 20. t. m. vršila v Trstu in se je ude-ležil tudi kranjski deželni glavar dr. Ivan Šusteršič ter dež. poslanec Piber in dr. Krisper. Sklical jo je avstrijski Lloyd. Šlo je za pospeševanje tujkega prometa na Adriji in v obmejnih deželah: Trstu, Istri, Dalmaciji, Primorju, Kranjskem in Koroškem. Soglasno je bil sprejet predlog dr. Šusteršiča, da se osnuj provizoričen organizacijski odbor v Trstu, izvrševalni odbor pa tvorijo dež. zveze za tujski promet, ki naj večkrat na leto zboruje v Trstu; razven tega naj se vsako leto enkrat skliče na skupno posvetovanje v Trst tudi vse ostale inte-resente tujkega prometa: zastopnike manjših paro-brodskih družb, hotelskih podjetij itd. — Na An-gleškem preti velikanski štrajk premožgopov, ki bo imel nedoglednih posledic, ako bi dolgo trajal. Ustaviti bi morale delo tovarne, železnice in druga podjetja ter bi bilo brez dela do 16 milijonov ljudi. A bogati lastniki premožgopov se zahtevam de-lavstva nočejo udati. Seveda je tudi angleška vlada v velikih skrbeh in bi rada dosegla vsaj toliko, da bi se zadeva rudarjev izročila posebni kraljevski preiskovalni komisiji. Štrajk je napovedan za 1. marec. Ni izključeno, da bi se organizirani ru-darji na evropski celine ne izjavili za solidarne z angleškimi in tudi stopili v štrajk. — Tržaški vlo-milci so letos »puščali« že osmi blagajni in odnesli iz nj 4500 K. — Orožniško postajo so dobili na Turjaku. — Umrla je v Košani vrta pristajinja S. L. S. gospa nadučiteljica Cilica Grad. — Pogorela je elektrarna Heinitz v pokrajini Saare, ki je bila največja na svetu. — Na Francoskem se vlada in vse ljudstvo zavzema in dela na to, da dobi Fran-cija najboljši in najštevilnejše zračno bojno bro-dove, da se ji tako ne bo treba bati nobenega sovražnika ne na suhem ne na morju. To seveda ne ostane brez odmeva na Nemškem, kjer bi se zlasti v vojni pripravih ne dali radi prekositi od Francije. — Demantne poroke nadvojvode Rei-nerja in njegove soproge Marije je se cesar osebno udeležil. Slavljencema so čestitali vsi člani cesar-ske hiše in vladarji skoro vsega sveta. — Politično društvo za Slovence in Hrvate v Istri kandidira namesto odstopivšega dr. Cervarja v kmečkem okraju Volosko tržaškega odvetnika dr. Brnčiča. — Članke dr. Antona Mahniča v »Rimskem Kato-liku« je zbral dr. Aleš Ušeničnik in jih izdal v po-sebni knjigi »Več luči!« Knjiga je silno važna zlasti za mlajšo inteligenco S. L. S. — Prazniki in ljubljanski škofiji odpadejo glasovno knezoškolijske od-ložbe ti-le: Svečnica, sv. Jožef, Mar. Oznanenje, velikončni in binkoštni ponedeljek, Mar. rojstvo in praznik sv. Štefana. Vendar se bodo na dotične dni vršile vse slovesnosti in pobožnosti kakor do-slej, a ljudstvo ni pod grehom obvezano udeležiti se sv. maše. — Liberalci bodo v Beli Krajini menda zopet kandidirali Mazzeleta. — Pokopališče v Novem mestu prelože na Hočevarjev marof. — Bivši ljubljanski odvetnik Matija Hudnik je v ma-riborski kaznilnici na smrt zbolel. — Hotel Belle-vue na šišenskem hribu je prevzel restavrateur Friedel. — V Sibiriji vlada taka lakota, da se je baje pripetilo že več slučajev ljudjožrstva. — Vo-litve v št. Rupertu je vlada radi liberalnih nered-nosti ustavila.

Idrijske novice.

iNeprevidena smrt je zadela 70let-no vdovo Marijo Dienstmann. Na pe-pelnico je menda hotela iti zvečer ob pol 8. uri še na pokopališče. Zašla pa je na breg Idrije in padla v vodo. Zjutraj so jo našli v vodi ob žgalnici mrtvo.

iNova ureditev delavskih plač ni vseh zadovoljila. So pa res nekatere odločbe pomanjkljive. Delavci hočejo v ta namen složno nastopati.

iPregledovalca živil smo imeli ta teden v Idriji. Ogledal si je prodajalne in gostilne ter meril tolsčo mleka, ki ga dovažajo v mesto. Kaj vse se je do-

Boltatuga Pepeta iz Kudeluga.

gnalo, ni še znano, le glede mleka je bilo takoj spoznati, da se ne dovaža in donaja samo dobro, ampak mnogo ga dohaja v rudarske družine, katero ni vredno svojega denarja. Če je samo krma kriva, je že še, ako pa je še kaj drugega, bo pa že treba odpraviti. Saj mleko ni ravno poceni.

Jeseniške novice.

j Predstava. Finžgarjeva narodna igra »Naša kri« se ponovi v nedeljo, dne 25. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Delavskem domu. Zunanji gostom pa javljamo, da se zanje ponovi v najkrajšem času enkrat popoldne.

j Na pustni večer so si skočili v la-se fantje v socialno demokratski gostilni pri »Jelenu« na Savi. Enemu so razrezali kožo na glavi, drugega so pa tako oklali, da so ga morali takoj odpeljati v ljubljansko bolnico.

j Lepo delavsko himno za moški in mešani zbor je zložil gospod župnik Jakob Aljaž z Dovjega in jo posvetil našemu Katoliškemu delavskemu društvu. Besedilo je vzel iz Gregorčičeve »Ti osrečiti jo hoti« in se začel z »Dlan nam kropka v dar je dana!« Za naklonjenost bodi mladeniško navdušenemu gospodu tem potom izrečena pristrčna zahvala.

Tržiške novice.

Skupina jugoslovanske strokovne zveze ima drugi redni občni zbor prihodnjo nedeljo ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih. Na sporedu je: Pozdrav predsednika, poročilo tajnika, blagajnika, slušajnosti in volitev odbora. Delavci, vstopimo v to najbolj razvito organizacijo, ki nudi v slučaju bolezni toliko ugodnosti. Vpiše se lahko pri načelniku Vidicu ali vsak torek zvečer po predavanju v društvu Sv. Jožefa.

Občni zbor novoustanovljene gostilničarske zadruga za tržiški sodni okraj se je vršil pepelnico sredo v gostilni pri Bastelju. Došlo je iz sosednjih vasi lepo število gostilničarjev in tudi nekaj iz trga. Za predsednika je bil izvoljen soglasno g. Karol Ruech, trgovec in gostilničar v Trzinu. V odboru so gg. Primožič, Perko, Jeglič, Ankele, Aljančič in Meglič. Navzoč je bil tudi g. okrajni komisar iz Kranja.

V katoliško cerkev je bil sprejet dne 17. t. m. čevljarski pomočnik Ivan Klingler iz Bavarskega.

Smrtna kosa. Umrli je dne 15. t. m. hišna posestnica Marija Peharc. Ker je bila članica ženskega odseka društva sv. Jožefa, se je udeležila društvo pogreba z zastavo in vencem. — 19. je umrla soproga tukajšnjega sedlarja gospa Marija Pogačnik, roj. Kastelic. Naj počivata v miru!

Nesreče. Na pustno nedeljo si je zlomil nogo županov sin g. Emil Mally na klanec nad Trzinom, kjer se je voz prevrnil. — V isti noči je nastal na Brezju v župniji Kovor pretep v neki gostilni. Nevarno je bil ranjen z nožem posestnik Jerina. Napadalec je baje nek mladenič iz Leš. Vzrok pretepa: alkohol.

Društveno. Obe veselici na pustno nedeljo, ki so ji povzročili naši Orli ter ona na pustni torek sta izborno vspeli. Obakrat je bila dvorana nabito polna. — Prihodnji torek ob 8. uri navadno tedensko predavanje o zelo zanimivem predmetu: »O preganjanju katoličanov na Ruskem«.

Veliko skloptično predavanje bo prihodnjo nedeljo ob 7. uri zvečer v društvenih prostorih. Predaval bo gimnazijski profesor g. Franc Komatar o francoski revoluciji ter to pojasnjeval na silno zanimivih slikah. Vstopnina navadna.

Šolski štrajk v Selih na Koroškem.

Iz Sel na Koroškem pišejo: Toliko nas je stala šola, sedaj nam hočejo v nji pa še otroke pobiti in uničiti, tako jadicujejo že nad tri mesece ubogi Selani in iščejo zastoj pomoči pri krajnem šolskem svetu in pri županstvu. Kaj pa se dogaja? V Selah obstojita dva različna razreda, nemški z 15 otroci, slovenski z 100 otroci! V nemškem razredu poučuje vsevidni gosp. nadučitelj Ottowitz za plačo 2000 K in baronskim stanovanjem, ne všteti prihodkov Südmarke in drugih agitatorskih zaslužkov in to za 15 otrok, na slovenskem je pa nastavljena provizorična učna moč s plačo — kakor je za to odrejena S početkom šolskega leta 1911/12 je bil nastavljen v slovenskem razredu neki 20 letni mladič, ki je iz doslej neznanega vzroka začel z otroci nečloveško ravnanje; kakor se sliši, ni pustil otrokom k svoji potrebi, tako, da so morali malo potrebo pod šolsko klopjo, veliko istotako pod klopjo ali pod varstvom

obleke opraviti. Poleg tega so bili s tepenjem, suvanjem, lasanjem in brčanjem tako mučeni, da so otroci vsi obupani in si ne upajo v šolo. Na ta način se hočejo stariši prisiliti, da bi dali otroke v nemški razred Ottowitzu, pod čegar šolskim vodstvom se to dogaja; da bi namreč napolnili nemški razred in s tem rešili g. Ottowitza, ki za par otrok dobiva tako lepo plačo. Ker je mučenje naraščalo, so bili stariši prisiljeni na samoobrambo in tako so ustavili z dnem 19. svečana šolski obisk. Raditega pa vlada velika nevolja, da mora tako draga šola — vsled zagrizenosti dveh oseb na račun davkoplačevalcev prazna stati. Ljudje pravijo: Mi hočemo, da se vrši šola, ali svojih otrok takim osebam, da bi jih mučili, pa ne damo več v šolo.

Boj za Savo.

V pondeljek se vrši vodopravna obravnava za veliko hidroelektrično centralo na Savi pri Medvodah. V konkurenci sta dva projekta: Projekt kranjskega deželne odbora in projekt akcijske družbe Leykam-Josephsthal.

Pred nekaj leti je pogorela papirnica na Verju ob levem bregu Save pri Medvodah. Družba Leykam hoče sedaj tam zgraditi veliko hidroelektrično centralo za 5000 do 6000 konjskih sil. Sava bi se zajela skoro do smleškega mostu. Ravno tam je že vložilo svoj projekt železniško ministrstvo za električno trakcijo gorenjske železnice. Vsled odločnega protesta deželne odbora je železniška uprava odstopila od svojega projekta in prepustila projektiranje deželi. Deželni odbor je izdelal sistematičen program za racionalno izrabo savske vodne sile, v katerem je projekt Medvode kot prvi, ki se ima zgraditi. Železniško ministrstvo je pristopilo potem k projektom deželne odbora kot soprošnik. Deželni odbor je namreč pripravljen oddajati električni tok za železniške svrhe. V tem slučaju bi se namesto redkih dolgih vlakov upeljali pogostni majhni vlaki, kar bi jako poživilo promet na Gorenjskem.

Politična oblast bo imela razsojati najprej, kateremu projektu je prisoditi večja narodnogospodarska važnost. Papirnica bi rabila kakih 1800 konjskih sil, pa ne vseh na mestu, ampak bi jih rada izpeljala v Vevče. Deželni odbor pa je pripravljen dati papirnici električnega toka, kolikor ga rabi, seveda proti plačilu, ostanek pa bi se oddal drugim obrtnim in poljedelskim podjetjem ter občinam za gonilno moč in razsvetljavo. Deželni odbor je izjavil, da sploh ne dopusti nikomur zgraditi te naprave kot privatne elektrarne. V ta namen je dežela pokupila svet, ki ga ne da iz rok, in ne pripusti nobeni privatni tvrdki prevajanja toka čez deželne in okrajne ceste.

Kakor čujemo, stoji vse prebivalstvo na strani dežele in želi, da bi čimprej dežela zgradila to napravo, ki bi služila v veliko gospodarsko korist prebivalstvu Gorenjske.

Elektrarna za Bled, Jesenice in radovljiško okolico bo letos dograjena. Po potrebi se bodo dogradile potem razne naprave ob Savi, ki bodo vse zvezane. Tako bo ustvarjen nov vir življenja za naš gospodarski napredek.

Boj za občino Karčevina.

Pretekli četrtek so se vršile občinske volitve v občini Karčevina, tik pred Mariborom na levem bregu Drave. Privikrat, kar svet stoji, so to nemškotarsko trdnjavo napadli slovenski volilci. Nemcem je prišel ta naskok nepričakovano, le par dni pred volitvijo so zvedeli nemški kolovodje, da se pripravljajo opozicija proti meščanskem nemškemu stranki. Goljufija, izsiljevanje in nepostavnosti, ta sredstva so se zaenkrat pripomogli nasprotnikom do zmage. Slovenska opozicijska stranka ni šla s praznimi upi na volišče, ni nameravala uprizoriti samo volilne demonstracije, ampak računali smo, ko smo prešteli naše vrste, celo na eventualno zmago v enem ali dveh razredih. Vedeli smo, da bodo ostali kmetje in delavci zanesljivi, zvesti. Isto smo pričakovali tudi od slovenske inteligence, ki tako rada pri polnih časih trka na zdravje domovini.

A čujte, kaj se je zgodilo! Pet jih je prišlo volit, velika večina pa je reševala narod doma! Volitve se je udeležil benediktinski nemški red in glasoval za našo listino; voliti ni šel naš g. mestni župnik. Volitve so se pa udeležili nemški veliki posestniki; blizu ni prišel veliki Slovan dr. Turner, dasiravno smo ga bolj prosili, nego kakega delavca. Učiteljsko osebje vinorajske šole pod načelstvom ravnatelja Zweiflerja samega je bilo na mestu in

volilo nemško listo; vsi učitelji nemški na karčevinski šoli: Reich, Wernitznigg in Kankovsky so šli volit in so kakor tudi učitelji vinorajske šole imeli po več legitimacij. Naši sloviti Slovenci na šoli, za katerih obstanek na šoli se je boril še pred 3 leti hud boj, so ostali doma. Reich in Wernitznigg sta spolnila svojo dolžnost; Nemci ju lahko častijo in čislajo. G. Lichtenwollner in Pučalik nista hotela razumeti važnosti teh volitev toliko kakor gospodična ali kaka ženica, ki je z navdušenjem dala pooblastilo. Hvala za take slovenske odločne učitelje na ogroženih šolah. Važnejša opravila nego volitve so imeli g. Rabuza, g. dr. Pečovnik, g. pl. Šuš-kovič itd. Le zgražajte se nad vašo odločnostjo! Priporočam vam vsem in tudi vsem sličnim omahljivcem, da si dajo ta dopis za ogledalo in se pri vsaki taki priliki spomnijo svojih dolžnosti. Tu ni izgovora, da bi ne bilo uspeha do zmage, če bi prišli volit; bil je začetek, v katerem bi morala dati inteligenca s svojo prisotnostjo pogum ljudstvu, ki je voljno nastopiti tik Maribora v naših vrstah.

Zadnji čas vidimo, da je mogoče vso okolico mariborsko zrevolucionirati proti nemškuro - meščanski klik, če bi se vzela vsa akcija povsod resno in pravočasno v roke. Ljudstvo je probujeno, želi shodov, želi berila, želi organizacije. Ravno volitve v Karčevini so jasno pokazale, da imamo že tudi v okoliškem ljudstvu izvrsten material za bojne pohode proti našemu narodnemu nasprotniku. To ljudstvo, najsi bodo priprosti posestniki, delavci ali vimičarji, so nositelji boljše bodočnosti slovenstva v ogroženih krajih. Inteligenca pa se naj gre s svojo prosvitljenoostjo učiti k tistim, ki zapuste nujno delo na polju, v vinogradu in gredo na volišče in se ne bojijo zamere pri tistih, ki jim dolgujejo in so od njih odvisni.

Štajerske novice.

š Na delu. Slov. kršč. soc. zveza v Mariboru je priredila sledeče tečaje: v četrtek, dne 22. februarja v Petrovčah v Savinjski dolini za dekleta in žene, v Dramljah socialni tečaj, dne 23. t. m. v St. Lovrencu na Dravskem polju in dne 24. febr. v Ormožu gospodarsko poučno tečaja. Predavali so na teh tečajih: Dr. Korošec, dr. Hohnjec, Schreiner, Rožnik, Pušenjak, Krištof in drugi.

š Shodi. V nedeljo, dne 25. febr. se vršijo sledeči shodi: Pri Sv. Križu tik Slatine zboruje kat. politično društvo, govori govornik iz Maribora; v St. Lovrencu v Slov. goricah zboruje po rani maši poslanec Meško. — Dne 3. marca se vrši shod Kmečke zveze v Spodnji Sv. Kungoti pri Pesnici po večernicah, dne 10. marca pa bo shod v Heujevi gostilni v takozvanem »Wienergrabnu« v občini Karčevina pri Mariboru.

š Kje je slovensko naznanilo? V »Marburgerci« beremo razpis stavbene-nega vodstva za stavbo novega državnega mostu v Mariboru čez Dravo, s katerim se vabijo interesenti k oddaji zgradbe nove ceste, ki bo vodila na most na desni strani Drave. Dozdaj smo bili navajeni, da so deželni, torej nemško-nacionalni stavbeni uradi razpisovali oddajo večjih del izključno le v nemško-nacionalnih glasilih, sedaj so začela to prakso izvrševati celo c. k. stavbena vodstva. Zakaj se ne dajo taka plačana naznanila tudi slovenskim listom. Večkrat sitnarijo c. k. uradi za »brezplačno« uvrstitev kakih naznanil, nemškim listom pa plačujejo inserate. Si bomo zapomnili!

š Iz Slovenjgradca. Na posredovanje poslanca dr. Verstovškega je dovolilo ministrstvo naknadno 15.000 K podpore za po suši prizadete občine v slovenjgraškem okraju.

š Razpis mest okrožnih zdravnikov bo štajerski deželni odbor izvršil skoro gotovo že do srede meseca marca. Razpisala se bodo vsa mesta. Pri tem je opozoriti okrožne zdravstvene odbore, da mora v terno zdravstvenega okoliša priti okrožni zdravnik, ki je tam že stalno (definitivno) nastavljen. Zdravniki morajo poslati prošnje na deželni odbor, ta jih odstopi okrožnim zdravstvenim odborom in ti morajo tekom štirih tednov vložiti — terno — predlog, ker sicer lahko deželni odbor brez terna imenovanje izvrši. Na to opozarjamo vse slovenske zdravstveno-okoliške odbore že danes!

š Od strela težko ranjen. Iz Brežic se nam poroča: Med posestnikom Michaelom Gobec in Janezom Kostrevca na Sromljah je vladalo že dalj časa hudo sovraštvo. Neki večer pa se je Gobec splazil z nabito lovsko puško k hiši svojega nasprotnika ter oddal strel skozi okno na Kostrevca, ki je ležal že v postelji. Strel je Kostrevca zadal v obraz in vrat ter ga smrtnonevarno ranil. Prepeljali so ga v bolnišnico v Brežice.

Gobec pa, katerega so zaprli, taji svoje dejanje.

š Gornjigrad. V letošnjem predpustu nismo obhajali več kot eno poroko, namreč pri sp. Bezovšku, kamor pride gospodinjit Geržonova iz trga. Zenin in nevesta sta iz vrlo krščanske rodbine. Želimo jima obilo sreče!

š Samomor. Iz Maribora nam pišejo: 60 letna nadsprevednikova žena Elizabeta Spittau je odšla 21. t. m. iz svojega stanovanja v Nagyjevi ulici št. 18 neznano kam. Zdaj pa so našli njeno truplo mrtvo v Dravi v bližini Maribora. Spittau je bila melanholična in je skoro gotovo izvršila samomor.

š Uboj na plesu. Pred kratkim je prišlo v neki gostilni v Axbachu na Štajerskem pri nekem plesu med fanti do pretepa, pri katerem je bil 21 letni posestnikov sin Jožef Birbaum ubit. Zadolbil je dva vbojilaja v srce in je obležal na mestu mrtev. Vrhtega sta bila še dva druga fanta lahko ranjena. Ubijalca so orožniki takoj aretirali in ga odvedli v zapor.

š Ponarejene krone krožijo okrog Rogatca in Šmarja pri Jelšah. Krone so narejene v znani ponarejevalnici Dolmatove družbe na Dunaju, katero so pred kratkim zaprli. Nabrane ponarejene krone so se odposlale državnemu pravdnistvu na Dunaju.

š Najdena mrliča. Iz Maribora se nam piše: Truplo leta 1892 v Mariboru rojene natakarike Matilde Herko, ki je 4. novembra m. l. z dravskega mostu skočila v Dravo, so zdaj našli pri St. Janžu na Dravskem polju. — Istotam so našli tudi truplo 14 letnega trgovskega učenca Jožefa Detičeka iz Maribora, ki je dne 21. decembra 1911 zginil neznano kam. Trupli so spravili na pokopališče v St. Janžu.

š Umor s strupom. V bližini Radgone so zaprli nekega čevljarskega, ki je osumljen, da je z mišnico zastrupil svoja dva pastorka v starosti od treh do petih let.

Razne stvari.

25 odstotkov francoske vojske — analfabetov. Republikanski in »protiklerikalni« pariški list »Temps« se je pred kratkim pečal v nekem članku s številom nalfabetov v francoski vojni. K sklepu tega članka mora omenjeni list priznati, da 25 odstotkov francoskih vojakov ne zna pisati in brati. To število se je zdelo francoski vojni upravi vseeno preveliko in je bilo zato z ministerijalno odredbo z dne 10. oktobra predpisano, naj se v vojašnicah uvedejo elementarni poučni tečaji, da se noben vojak več ne vrne po končanem službovanju kot analfabet domov. Vsak polk bo imel torej v bodoče svojo šolo. Zahteva se najmanj 3kratni pouk na teden. Poučevali bodo častniki in podčastniki. »Temps« se z ozirom na to vprašuje s popolno pravico, zakaj so na razpolago civilni učitelji? No, civilni učitelji postajajo častniki; kajti bilo bi vendar preveč preprosto in logično, pripominja list s sarkazmom, ako bi se pri njihovi uvrstitvi v vojsko pečali še nadalje z elementarnim poukom. Pošilja se jih v Jouiville, da naredo tamkaj tečaj za častniške učence ter jih narejajo za rezervne poročnike. »Zaradi zamenjanj vlog dele častniki elementarni pouk in učitelji naše vojskovanje!« Tako izgledajo sadovi svobodomiselstva. Mislili bi, da bi na Francoskem, kjer ima svobodomiselstvo vso upravo in šolo v svojih rokah, bili popolnoma drugi rezultati. Toda ravno nasprotno je res! Povsod, kjer ima svobodomiselstvo moč, je dokazalo vedno, da ni samo z ozirom na upravo, ampak tudi z ozirom na vzgojo daleč za onimi uspehi, ki jih izkazujejo »klerikalne« dežele in države.

Obstrukcija strojevodje. Italijanski ministrski predsednik Giolitti gre dostikrat zvečer iz Rima v Frascati, kjer ostaja navadno do jutra, da se potem z vlakom vrne v Rim. Strojvodja pa, ki je imel službo na drugem dopoldanskem vlakcu Frascati—Rim, je vsakokrat, kadar je vedel, da je ministrski predsednik v vlakcu, službeni red do pičice vestno in strogo izpolnjeval, to se pravi z drugimi besedami, da je na nekaj način obstruiral. Pred vsako čuvajnico je namreč pustil stroj kot divji žvižgati in pri še tako mali postaji je znižal brzino vlaka tako zelo, da se je vlak plazil kot polž. Giolitti je zaradi tega skoro vedno prišel v Rim napred gluh in za eno uro pozno. Šala strojevodje je bila jasna kot dan, toda ničesar niso mogli storiti proti njemu in z njim zvezanim kurjačem, ker bi se lahko na to sklicevala, da sta z redko vestnostjo izpolnjevala službene predpise. Da bi pa bilo končno neprijetni zadevi enkrat konec, je železniško ravnateljstvo v Rimu vestnega strojevodjo povišalo v službi, samo, da

ga je moglo spraviti na primeren način s proge Frascati—Rim. V toliko bi bila torej stvar v redu. Vendar pa ni izključeno, da bodo sedaj drugi uradniki, ki žele povišanja v službi, nastopili isto pot kot premeteni strojevodja.

Spomin je izgubila. V Marzljah se je te dni oglašala pri tamošnji policiji neka dama, ki spada gotovo med boljše kroge, in ki je izpovedala, da je izgubila svoj spomin in da se ne more več spominjati, kako se piše, vendar pa misli, da je soproga nekega angleškega plemenitaša. Doslej se še ni posrečilo, razjasniti to skrivnost. Dama, ki je stara okoli 55 let in ki govori francosko in angleško, so oddali v umobolnico. Tam so ji dali papir ter prosili, naj zapiše svoje ime. Pričela je pisati »Jeanina de Whitt...«, toda naenkrat je spustila svinčnik vsa prestrašena iz rok. Bolnica ne joka, niti ne kaže kakih histeričnih znakov. Videti je zelo zmešana ter ni vstanu, zbrati svojih misli. Ker nima ničesar pri sebi kot dežnik, ki je bil kupljen v Nizzi, bo težko dognati, kdo da je.

Pevka na akcije. Neka mlada Avstralka je imela krasen sopranov glas, močen in zvonek. Nudil se ji je gotov uspeh, toda bila je revna in se je morala odreči vzgoji, ki bi ji uravnala pot do slave. Nekega dne jo je slišal peti iznajdljiv trgovec, ko je šel s prijateljem mimo njenega stanovanja. »Ta ima zlato v grlu!« je vzkliknil. »Zlato, ki bi se pa moralo izkoristiti,« je pristavil prijatelj. »Kako bi bilo z ustanovitvijo akcijske družbe za izkoriščanje lepega glasu uboge deklice?« — »S 25.000 franki bi se pač dalo priti do cilja. Poslati bi jo bilo treba v Pariz, da se izobrazi. Ko se vrne, bi ji bili na razpolago najslabjši engagementi in nam akcionarjem bi bile zagotovljene velike dividende!« Rečeno, storjeno! Razpisanih je bilo 1000 delnic po 25 frankov, ki so bile v kratkem razprodane. Mlada Avstralka je končala svoje študije v Parizu s sijajnim uspehom; gledališča v domovini so se kar pulila zanjo. Akcije so hitro narastle in danes notirajo akcije po 25 frankov na borzi v Melbourneju po 87,45 frankov.

Iznajditelji, ki umirajo za svojo idejo. Dunajski damski krojač Franc Reichelt, ki je te dni plačal za življenjem svoj poizkus s padalnikom, ki ga je sam izumil in s katerim je skočil iz Eifflovega stolpa v Parizu, je imel že v 18. stoletju v Parizu predhodnika v Marquisu de Bacqueville, ki je za vlade Ludovika XV. postal žrtev neke aviatične katastrofe. Marquis, ki se je z veliko trdovratnostjo pečal za rešitvijo problema letanja ljudi po zraku, je izdal nekega dne javen razglas, da bo skočil s strehe svoje palače, ležeče ob sedanjem Quai Voltaire, ter preletel Seine s svojim kostumom, ki je opremljen z dvema perutnima. Na določeni dan se je zbrala okoli njegove palače velika množica ljudstva in sam dvor. Marquis je skočil v slepem zaupanju s svojo iznajdbo določeni čas s strehe. Videli so ga nekaj minut počasi leteti po zraku, naenkrat pa bliskoma padati na tla, na katerih je obležal. Marquis, ki je postal kakor Reichelt žrtev svojega zaupanja v se, si je polomil noge in nekaj dni potem umrl.

Vodilni sedrugi. V Bruslju so pred nekaj časom na nekem socialno demokratskem shodu povdarjali govorniki, da je večina socialističnih voditeljev v Belgiji kapitalistov in milijonarjev, ki nimajo nobenega poklica in ki živijo edino le od obresti svojih vrednostnih papirjev ali pa najemniških hiš. Ako ti milijonarji gredo v boj proti kapitalizmu ter označujejo vse premožnejše

MODERNO VARSTVO DELAVCEV.

Na polju modernega varstva delavcev se v novejšem času zlasti v večjih obratih vzbuja večja skrb za delavstvo. Na kak način se to vrši, nam kaže zgorajšnja slika, na kateri vidimo dva delavca, ki neseta v železolitarni posodo z tekočim jeklom, da ga vlijeta v

obliko. Da pa delavca ne bi preveč trpela vsled vročine ali da bi jih mogoče železo ne poškodovalo, ako bi odskočilo, nosita posebne iz azbesta narejene čevlje, rokavice, predpasnike, čepico in sploh vso obleko iz azbesta. Oči pa varujejo barvasta očala.

vložko kupila v trgovini svoje sestre v Krakovu.

Perilno milo »Slovenske Straže«, ki se kosa z vsakim tujim izdelkom, ima v zalogi C. Menardi v Ljubljani. Poizkusite in rabili boste vedno to milo. Zahtevajte od trgovcev, da imajo to milo vedno v zalogi!

Iz Hrvaške.

Krvavi dogodki v Zadru. V sredo zvečer so se dogodili v Zadru v kavarni »Central« vsled izzivanja Italijanov krvavi spopadi med Hrvatmi in Italijani. Italijani, katerih je bila polna kavarna, so se v njih znanem »pogumu« upali navrniti na tri Hrvate, ki so bili popolnoma mirni. Kmalu je izvedelo celo mesto o napadu. Hrvati, ki so imeli ravno ples Sokola, so takoj prihiteli na pomoč napadenim trem rojakom. Razvil se je hud pretep. Po kavarni so letele čaše, kozarci in druga posoda. Razbite so tudi svetilke in velika okna. Škode je nad 1000 K. Aretiranih je 23 Italijanov, med njimi tudi urednik »Dalmate« Ivo Negovetič, čista laška kri že po imenu. Pri pretepu so bili navzoči tudi poslanci dr. Drinković, dr. Mladinov in Kunjašić. Ranjena sta Hrvata dr. Angjelinović in bančni uradnik Pollija.

Srbi proti Hrvatom. Ko se je v borsanskem saboru razpravljalo o nesrečnih dogodkih v Sarajevu, so se postavili Srbi na stran vlade in med burnim protestom Hrvatov dolžili poslednje, da so oni namenoma vprizorili demonstracije. Med drugim se je izrazil Srb Stjepan Grgjič: »Te demonstracije so uprizorili trijalisti in zapeljali mladež, a jaz kot Srb to obsojam, ker sem za dualizem in za avtonomijo in proti trijalizmu.« (Vladni zastopnik baron Pitner se od veselja smeje in kima z glavo. Srbi ploskajo. Hrvati protestirajo.) Kakor se iz tega vidi, ne smejo Hrvati Srbom preveč zaupati.

Stanje dijaka Šahinagića, ki je bil danes teden v Sarajevu obstreljen, je malo boljše. Ko se je prebudil iz nezavesti, je bilo prvo njegovo vprašanje: »Ali je zažgana mažarska zastava?« Ko se mu je pritrdilo, da je, je rekel: »Eh, sedaj je dobro. Nič mi ni žal.«

Poslanec Zagorac v Argentini. Poslanec stranke prava Stj. Zagorac se je podal ta teden za tri mesece v Argentino, da prouči razmere, v katerih žive tam naseljeni Hrvati.

480 tožb proti urednikom zagrebških listov je naperilo državno pravdnitvo. Tožbe se tičejo zaplemb, ki so se izvršile tekoma zadnjega meseca.

Demonstracije učenck. Učenke osmega razreda zagrebške gospodinj-ske šole, 50 po številu, so včeraj popoldne po končanem pouku zapustile šolo med pevanjem hrvaške narodne himne in neke sramlotilne pesmi na Cuvaja in Mažare. Učenke iz liceja so pa vsoto, ki je bila namenjena za obisk gledališča, v znak protesta proti dogodkom v Sarajevu, darovale »Hrvaški Straži«.

Osječka skupina, ki se je, kakor znano, odcepila od koalicije, bo imela prihodnji mesec v Osijeku shod, da zavzame svoje stališče proti Cuvaju.

Protestni shod v Mostaru. V Mostaru so priredili Moslimi protestni shod, ki se je pa mirno dokončal.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih »Slovenske Straže«!

Izpred sodišča.

Nevarno razstreljivo v sobi. Jakob Drglin, posestnik v Lanišah, si je na zvižan način pridobil pravico za dobivanje dinamita. Šel je k tukajšnjemu okr. glavarstvu in si dal podaljšati pravico za dobavo dinamita, ki je bila last sosedu Franceta Reparja. S to pravico je kupil nekaj kilogramov tega razstreljiva, ki ga je hotel rabiti pri kopanju peska. Spravil ga je v košaro in ga postavil na vsakomur pristopno polico blizu peči. Obdolženec pravi, da je to storil zato, ker je bil dinamit moker in ni hotel goreti. Drglin je bil zaradi tega obsojen na 14 dni strogega zapor.

Nevaren sunek. Jožef Medved, 19letni tesar v Godoviču, je sedel v družbi svojih tovarišev v Suštarjevi gostilni na Selu. Vsled preobilo zaužitega vina so postali fantje korajžni. Vsled tega se je vnel prepir med Medvedom in Alojzijem Leskovcem, tekoma katerega je Medved sunil svojega nasprotnika z nožem v rebra pod srcem in ga težko poškodoval. Zagovor, da je to storil v svojo obrambo, ker se je bal Leskovca, da bi ga ne napadel, je bil ovržen po pričah. Za kazen je bil obsojen na pol leta težke ječe.

Tatinski agent. Edvard Pogačnik, pristojen v Kropo, trgovski potnik, že predkaznovan, je prišel dne 23. decembra 1911 v Cvetničev hotel v Hrastjah pri St. Petru. Med tem, ko se je mislil neopaženega, je snel iz stene dežnik in ročno torbo, ki je bila last nekega iz Reke došlega Vincencija Ribiča, in se odstranil. To tatvino je opazil tamošnji hotelski sluga, ki je naznanil zadevo orožniku. Tat je bil prijel v bližini Postojne, ukradene reči so mu bile odvzete in vrnjene lastniku. Pogačnik, ki tatvine ne taji, je bil obsojen na 13 mesecev ječe.

Pokvarjeno dekle. Ivana Završnik, 23 let stara hči posestnika iz Vižmarjev, je skozi in skozi pokvarjeno dekle. Komaj iz zaporu radi tatvine izpuščena, vrnila se je domov. A tu se ji ni zljubilo delati, pač pa je doma vzela nekaj kokošij, katere je prodala. Nato je bila odsotna za par dni od doma, na kar se je vrnila. Tisti večer jo je oče karal, zakaj si ne poišče službe. To je Ivano Završnik tako pogrelo, da je pričela groziti, da bode domačijo zažgala. Ni čuda, da je taka grožnja domače vznemirila. In res so domači opazili okoli 9. ure zvečer, da se je pod streho nekaj zasvetilo. Brž so hiteli gori in opazili, da je obdolženka nekaj z nogami po slami teptala. Obdolženka prizna v polnem obsegu svoje dejanje ter pravi, da ni nameravala zažgati, marveč le pripraviti domače v strah, ker ž njo grdo ravna. Ta zagovor se je zdel tudi sodišču verjeten, ker je imela dovolj časa svojo grožnjo izvršiti, kar pa ni storila. Sodišče je obdolženko obsodilo na 13 mesecev težke ječe.

Nasilen berač. V Trzinu je občinski redar aretoval Franceta Zupana, delavca iz Golnika, brez stalnega bivališča, ker je po trgu od hiše do hiše beračil. Zupan se je pa hotel stražnika, ki ga je držal za roko, otresti; suval je z rokama in nogama, tako da je bilo možno le s pomočjo občinskega sluga ga ukrotiti. Tudi je psoval redarja. Sicer je izrekel občinsko predstojništvo v Križah, da Zupan ni pri zdravi pameti. A preiskava zdravniških izvedencev je dognala, da temu ni tako, pač pa da je strasten žganjepivec. Tudi ta se bode pokoril pol leta v težki ječi.

Kaj vse pijač človek stori. Janez Špunt, 18 star, Jože Čovkin, 19 let star in Janez Kos, 17 let star, vsi delavci iz Kresnic, so se dne 18. decembra 1911 vračali iz Litije domov. Bili so vsi trije vinjeni. Ko so pa prišli po tiru južne železnice do kilometra 406 5/7, lotili so se v svoji razposajenosti škarpe, ki je napravljena v podporo zemlje nad železniškim tirom. Izruvali so iz nje kamnite plošče in jih pometali na

! Pozor !

cerkveni predstojniki :

Kdor želi imeti primerno okrašeno cerkev, v slogu, strinjajočim se s cerkveno tradicijo, naj se obrne do podpisanega, ki se uljudno priporoča.

ANTON RADEJ

kipar in izdelovatelj oltarjev

Malikamen

p. Rajhenburg ob Savi.

◆ ◆ Prenovljenje točno in ceno. ◆ ◆

◆ ◆ Računi, proračuni, zastoni. ◆ ◆

Najbolj zdrava kavina pijača je že 20 let

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava.

Resničen nadomestek kave!

Kathreinerjeva prinese svežo in hitro.

tir in v jarek. Na ta način so škarp poškodovali v dolgosti 30 metrov. Premaknili so tudi neko kolibo, ki stoji v bližju. Vsi obdolženci dejanje priznavajo. Sodišče je obsodilo Špunta in Čokovina vsakega na štiri mesece, Kosa pa na dva meseca, vse tri v težko ječo.

Bogokletneža v cerkvi. V Hotedrščici sta se v župni cerkvi med dopoldansko službo božjo nahajala na koru Jakob Menart, 23 let stari tesač, in hlapec France Bogataj, oba iz Hotedršice. Oba sta nekoliko vinjena med božjo službo naglas govorila, na koru se pridruževala in Boga preklinjala. Ker je Anton Menart, posestnikov sin, na to opozoril cerkovnika Antona Merlaka, pričel ga je Bogataj zmerjati s »čukom« in mu je tudi očital, da se je zaradi neke ženske prelevil. Nato ga je še Bogataj napadel, zakaj je cerkovniku povedal, da on kolne in se na zelo nesramen način izrazil o Orlih. Bogataj je tudi pripomnila, da se ničesar ne boji, ker je že vaju biti zaprt. Obdolženca sta tako glasno proklinjala na koru, da so se ljudje spodaj v cerkvi zgrazali nad tem početjem. Izgovarjala sta se pred sodnikom, da sta se ujezila nad Menartom, ker ju je cerkovniku zatožil ter da sta bila vinjena. Obsojena sta bila vsak na en mesec strogega zapor.

Otrok se opek. Katarina Škofic, 15 let stara pestunja, je služila pri Jermanovih v Radomljah. Zakonska Jerman sta se nahajala v sosednji hiši, ker sta imela gostilničarsko obrt, svoja otroka sta pa pustila v varstvu pestunje Katarine Škofic. Dne 18. decembra 1911 je pestunja zakurila sobo, ki bi imela biti v bodoče kot gostilna v tej hiši, na kar je odšla v sosednjo hišo h kosilu. Štiriletna Stanislava je hotela iti za njo, a jo je Škofic zapodila nazaj. Kmalu nato je jel otrok kričati, ker je bil ves v plamenu, dekla Marija Dolinšek in gostja Jerman Jernej sta sicer otroka poveljala po tleh, da se je plamen zadržal, a bilo je prepozno, ker je vsled opeklin deklica kmalu umrla. Nepazljiva dekla je bila obsojena na en teden zapor.

POLOŽAJ NA OGRSKEM.

Spor med Košutovo in Justhovo stranko na Ogrskem je popoln in je gotovo, da Košutova stranka opozicije v parlamentu ne bo več podpirala. V teku današnjega dne se bo izvršil popoln sporazum med vlado in Košutovo stranko. Danes bo vlada podala v parlamentu tozadevno izjavo, nakar bo Košutova stranka definitivno sklenila premirje z vlado.

SKUPNO FINANČNO MINISTRSTVO.

Včeraj se je poslovil iz skupnega finančnega ministrstva baron Burian ter se je predstavilo novim. ministru vitezu Bilinskemu uradništvo. V nagovoru na uradnike je Bilinski poleg drugega povdarjal, da si je vedno, kadar je dobil od kogarkoli kako prošnjo, stavljal vprašanje: Kako bi ugodil tej prošnji; in ne: Kako bi to prošnjo odklonil? Dalje je povdarjal, da se mora v skupnem ministrstvu varovati pariteto obeh držav. Kjer pa se ima opraviti s prebivalstvom, birokratizem ni na mestu, posebno pri jugoslovanskem prebivalstvu ne. Na uradnikih samih je pri tem mnogo ležeče. Kar more storiti tozadevno minister, je minimalno. More se peljati v Bosno in si vse ogledati. To nameravam tudi storiti, je rekel Bilinski, kakor tudi naučiti se srbohrvaškega jezika, da se bom mogel sporazumeti z ljudstvom. Toda vse to, potovanje itd., more biti le v svrhu informacije ter namen, povdarjati, da se ne da s birokratičnimi formulami, pač pa s prijateljsko dobrohotnostjo kaj doseči.

NEMŠKI DRŽAVNI ZBOR.

Ile pričel včeraj s prvim branjem izvrševalnega zakona mednarodnega dogovora glede boja proti trgovini z dekleti. Gre se za izpolnitev predpisov glede na izročbo krivcev. Predloga je bila v prvem in drugem branju sprejeta brez izpremembe. Nato je zbornica sprejela podaljšanje trgovinske in parobrodne pogodbe s Turško do 25. junija 1914 brez debate v prvem in drugem branju. Nato se je začela razprava o zakonu o nemškem državljanstvu. Prihodnja seja državnega zbora bo v četrtek.

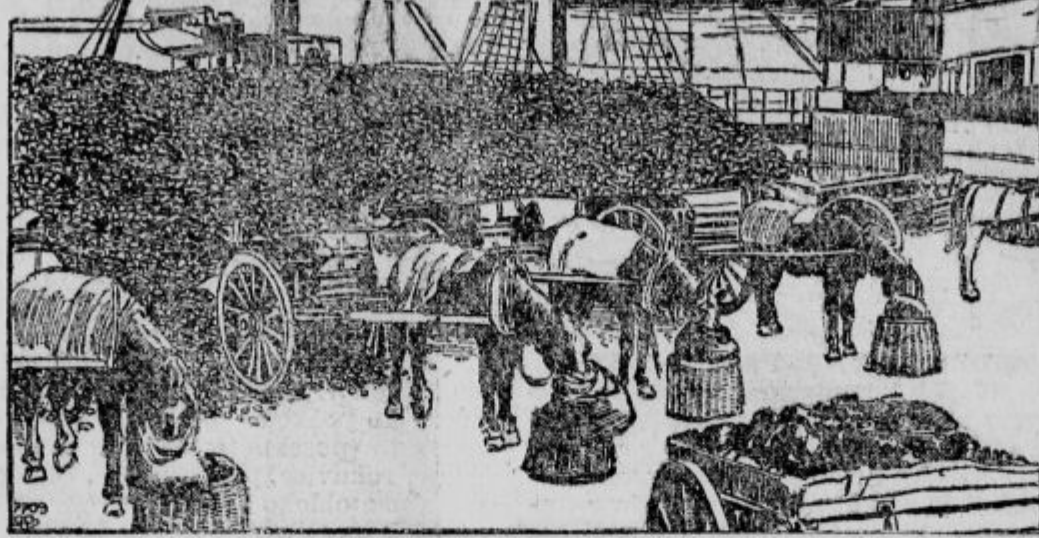
ITALIJANSKO-TURŠKA VOJNA.

«Corr. della sera» poroča, da bo s Tripolisa vrnivši se generalni major Gastaldella, dosedanjí šef generalnega štaba afrikanse armade, ostal v Italiji in da ga bo nadomestil generalni major Salsa, bivši šef generalnega štaba eritrejske kolonije.

Iz Carigrada poročajo, da je dobila porta iz Skadra poročilo, da vtihotaplja Italija skoro vsak dan orožje in municijo pri San Giovanni di Medua v Albanijo. 22. t. m. so zaplenile turške oblasti 12 zabojev municije.

ITALIJANSKI PARLAMENT

je v včerajšnji seji pri tajnem glasovanju odobril kraljevi dekret z dne 5. novembra, ki se tiče aneksije Tripolisa, s 423 glasovi proti 9.

Rezervno skladišče vojne mornarice za 12.000 ton premoga v Dovru. — 1. Hawey, voditelj delodajalcev, 2. Asquith, predsednik posredovalnega urada, 3. Thomas, voditelj delodajalcev.

DELAJSKO GIBANJE NA ANGLEŠKEM.

Industrijski razvoj Angleške ovirajo vsako leto delavski boji, ki zavzemajo vedno širše kroge in vedno ostrejša oblika. Kot znano, grozi sedaj Angleški splošen rudarski štrajk, ki bo občuten tudi za druge industrijske stroke. V poštev pride pri tej stavki 730.000 premožarjev, ki so vpisani pri angleški rudarski zvezi, in ako se računa še na delavce tovarn, ki so navezane na premog, na številne one delavce, ki bodo vsled simpatij do stavkajočih opustili delo, potem število brezposelnih dne 1. marca na 5 milijonov cenjeno ni premajhno. Poleg rudarjev bo stopilo v stavko tudi na tisoče delavcev v predlini in kovinski industriji, kakor tudi v raznih drugih strokah, ker hočejo izrabiti ugodno priliko. Ako pa bodo poleg transportnih stavkali tudi pristaniški delavci, potem ne bo počivala samo industrija, temveč bo prenehal tudi dovoz živil. Stavka postane lahko nacionalna katastrofa za Angleško. Največ pa bi vsled iste izgubili delavci sami, in sicer desetine milijonov zaslužka, kakor tudi svoje velike stavkarske fondе.

Tako je leta 1910. izgubilo na Angleškem 515.200 delavcev vsled stavke skoro 10 milijonov delavnih dni. Od rudarjev se je več kot polovica udeležila stavke. Leta 1911. je stavkalo skoro en milijon delavcev, ki so izgubili 10 in pol milijona delavnih dni. Večina teh bojev pa ni nastala vsled mezdskih vprašanj, temveč zaradi nepriznanja delavskih organizacij. Zaradi tega so n. pr. stavkali tudi železničarji. Dostikrat se stavka, da se spravi neorganizirane delavce v Trade Union ali pa odstrani iz obratov. Dostikrat imajo stavke tudi konfesionelno ozadje, kakor n. pr. ona v Nelsonu, ki je imela samo namen škodovati sindikatu katoliških predlinih delavcev.

Iz Londona poročajo, da ne bo do prihodnjega torka, ko bo zborovala nacionalna konferenca angleških rudarjev, padla nobena odločitev, ker more edino le-ta korporacija skleniti kaj obveznega. Dva dneva pozneje, v četrtek ob polnoči, se prične stavka, ako ne pride do sporazuma. Kar se tiče postopanja rudarjev na kontinentu, se bržkone ne bodo pridružili stavki.

Dnevne novice.

— Slovenski liberalizem je nekaj tako omejenega in ničvrednega, da se ne izplača z njim polemizirati. Največjemu tepcu se da kaj dopovedati, našim liberalcem pa nič. Liberalno časopisje se leto za letom, dan za dnem enako neumno laže in iste fraze opleta. Kakor staro mlinsko kolo škriplje vedno eno pesem. Te dni je »Narod« ob priliki, ko je dr. Ušeničnik izdal dr. Mahničeve zbrane članke (Več luči!), zopet zalamentiral, da je S. L. S. čisto katoliško vero izpridila, da je katolicizem poklerikalila in da je namesto vere postavila politiko. Ravnoisto je »Narod« svojčas očital dr. Mahniču, ki ga je imenoval »fanatičnega popa« in sirovo psoval, da je ustanovnik rimskega političnega klerikalizma. In zdaj pride »Narod« in piše, da se je S. L. S. od dr. Mahničevih nauk oddaljila in dr. Mahniča nekako pomiluje, češ, da njegove vzvišene ideje niso sadu obrodile! Iz »fanatičnega klerikalnega popa« je »Narod« zdaj naredil čistega nepolitičnega katolika! To ni zlobno, bi se bedasto. Ravno iz knjige »Več luči!« bi se liberalci lahko poučili, kako je dr. Mahnič neprenehoma priporočal slovenskim katolicanom politično organizacijo na moderni konstitucionalni podlagi ter društveno in socialno delovanje po vzoru Kettelerjevem in Vogelsangovem. Tudi praktično delovanje dr. Mahniča med Hrvati kaže isto, saj gre vse njegovo delovanje na to, da uveljavi na hrvaškem jugu politična in socialna načela, kakor jih zastopa S. L. S. Če liberalci tega ne vedo, so zadosti neumni. Seveda, liberalci in par naivnežev, ki hočejo biti dobri katoličani, zraven pa bero liberalne liste, bi radi, da bi katoličani za pečko sedeli, duhovniki pa samo brevir molili in kvečjem se imeli kakšne konference s sentimentalnimi dušicami, v javnosti pa bi odločevala liberalna gospoda in ljudstvo gulilo po svojih načelih. Teh nazorov S. L. S. seveda ni in nikoli ne bo in ravno dr. Mahnič je bil tisti, ki nas je z ognjevitno besedo opozoril na to, da katoliška vera ni samo dobra ob nedeljah pri poldvanajsti maši ali pa v kakšnem mističnem krožku, ampak da je treba s krščanskimi principi prekvasiti vse politično in socialno življenje. Da to liberalcem, ki vspevajo le tam, kjer je katoliško ljudstvo nezavedno, ni všeč, je čisto jasno.

— Bodočnost je naša! Ko človek v časopisju vedno češče naleti na izlive nemškega strahu pred slovansko bo-

ki je obenem dež. odbornik, če se bo doseglo pri obravnava z vlado znižanje letnega prispevka. Ali nam se zdi verjetno, da igrajo liberalci silno hinavščino pri vprašanju poddržavljenja. Izrekajo se za brezpogojno poddržavljenje, na drugi strani pa delajo silne neumnosti, s katerimi bi radi otežkočili in onemogočili uspešno pogajanje z vlado glede letnega prispevka. Brez dr. Zajca bi že danes bil sklenjen zakon po vladni predlogi, ali nastopil je pri svojih somišljenikih, ki so se odločili za izpremembo besedila in tako omogočili, da bo mogoče še doseči, kar je mogoče. Tako zastopa dr. Zajec, dasi v težavnih razmerah, Ljubljano in zato mudo Ljubljancanje gotovo hvaležni. Na liberalne laži seveda pa ne bo noben pameten človek ničesar dal.

— Strašna domišljavost. »Zarja« piše danes, da je treba »klerikalno strahovlado v kranjski deželi streti za vsako ceno; potem šele se bo moglo tudi pri nas pričeti novo politično in kulturno življenje«. Da je voditelj kranjske socialne demokracije skrajno napihnjen in si domišlja, da je prvi um v vseirju, je znano, nekoliko več okusa bi pa že lahko imel. Preden bo tucat kranjskih socijev strlo kranjski deželni zbor, bo še veliko vode po Savi steklo. O strahovladi v kranjski deželni zbornici se le liberalcem in socialnodemokratskim redakterjem sanja, ljudstvo pa je z deželnim zborom zadovoljno in njegovo delovanje z največjim županjem spremlja. Dočim socialistični žurnalisti bašejo svojo »Zarjo« z vsakovrstno slamo, sklepa deželni zbor za najširše sloje ljudstva koristne postavbe. Kakšno bi pa bilo novo politično in kulturno življenje na Kranjskem, ako bi zavladali socialni demokrati in liberalci, to jasno kaže Portugal. Kranjski sodruzi naj rajši sebe nekoliko bolj izkultivirajo, preden mislijo na pokulturjenje dežele. Zlasti uredniku »Zarje« bi nič ne škodovalo, če bi postal nekoliko bolj skromen, ker domišljavost je lastnost, ki je navadno združena s prazno glavo.

— Liberalen list za volilno agitacijo na Belokranjskem. Iz Črnomlja nam poročajo, da nameravajo liberalci za agitacijo v Belikrajini izdajati list »Belokranjec«.

— Volitve v kranjsko trgovsko in obrtno zbornico. Skrutinji še vedno ni končan. Sedaj so odšla na županstva informativna vprašanja radi pravilnosti nekaterih podpisov. — Hudo volilno borbo pri volitvi v trgovsko in obrtno zbornico so imeli tudi na Moravskem. V Brnu je volilni komisar dan in noč v volilni sobi in so mu postavili tja tudi posteljo.

— Seja glavnega odbora »Slovenske Straže« bo dne 1. marca ob 2. uri popoldne v Ljubljani.

— Ples otrok v Trstu. Ta najnovjši pojav tržaškega slovenstva je obsodila tudi socialnodemokratska »Zarja«, ki si navadno ne dela iz takih stvari težkega srca, in piše takole: »Od katerekoli strani smotimo to stvar, jo moramo brezpogojno obsojati. Smiliti se nam morajo pri tem nedolžni otroci; pomilovati moramo nezavedne starše, a strogo strogo obsojati vse one činitelje, ki so povzročili, oziroma podpirali ta vnebovpijoči greh nad nežno mladino. Še najstrožje pa moramo grajati, da se je vse to vršilo pod neko zaščito in nadzorstvom slovenskega učiteljstva. Graje vreden je tak ples iz vzgojnega, zdravstvenega in gospodarskega stališča. Glede na zdravstvo omenjama samo to, da so mali otroci hodili skoraj dva meseca v neko malo sobo k plesnim vajam. Tu so bili natlačeni kakor slaniki, vsi razgreti in potni, da je kar teklo od njih; a po vajah v tej zimski dobi so se razkropili na razne strani mesta bolj ali slabše oblečeni. Glede na gospodarstvo pa menim, da te potratnosti, o kateri govore očividni plesi, ni bilo treba. Omenjam le, da nekateri starši, ki so o božiču prosili oblek in obuvala, niso nikakor štedili, da sijajno kostimirajo svoje revne otroke. Govori se, da so nespametne matere v svoji slepi ljubezni potrosile do 100 K, da ošemijo svojo deco. Zagovor in opravičevanje, da se s tem otroci privadijo uglajenega vedenja, je piškav, ker tega bi se lahko naučili z raznimi otroškimi igrami in nastopi. Tudi na trditve, da otroci morajo imeti svoje veselje, pristojam, a tega bi se lahko navžili drugače. Namesto, da so dva meseca zahajali k plesnim vajam v malo zadublo sobo, učili bi se lahko v velikih, zračnih šolskih sobah ter priredili po dveh mesecih sicer ne otroške maskerade, pač pa kako, vse dosedanje prireditve nadkriljujočo veselico. Poleg tega imajo otroci priliko, da se privadijo »uglajenemu vedenju« tudi v sokolskih telovadnicah, ki z veseljem sprejemajo v svoje prostore posebno šolski naraščaj. Dejstvo, da je plesalo par sto otrok, a h telovadbi je vpisanih le 40 dečkov in deklic, je dovolj žalosten dokaz o naših nezdruživih razmerah. Kaj moramo res opije posnemati vsako budalost?! Menim, da govorim v imenu velikanske večine svo-

— Slov. Narod« psuje dr. Zajca s šalobardo in se laže, da je glasoval v deželnem zboru za vse odsekovne predloge o mestni policiji ljubljanski. »Narod« piše, kakor da bi bil dr. Zajec župan ljubljanski, ki edini ima nalogo, nastopiti javno za ljubljanske interese. Da dr. Tavčar kot župan ni odprl ust v prilog Ljubljani, dasi je imel ukaz od občinskega sveta, nastopiti v smislu sklepa, je seveda vse v redu. Sicer je pa vprašanje glede odškodnine odprto in naša stranka se je odločno izjavila, da naj se ozira na finančne razmere Ljubljane. Prepričani smo, da se bo Ljubljana mogla zahvaliti edino le dr. Zajcu,

jih rojakov, če rečem, da bomo delovali z vsemi dovoljeni sredstvi, da je bil to prvi in zadnji ples otrok! — Učitelj G.

+ Za župana v Selcih je bil izvoljen 22. februarja g. Franc Šmid v Selcih. Svetovalci so: Franc Prev, Studeno, Franc Demšar, Češnjica, Franc Tavčar, Selea, Franc Gartner, Dražgoše, Jakob Šolar, Rudno, Janez Rant, Dolenja vas, Janez Jelenc, Laško, Martin Bernik, Sevlje, Martin Tavčar, Sv. Lenart, Andrej Bešter, Podblica.

+ Političen shod. V nedeljo, dne 25. febr., je v Društvu domu v Selcih političen in gospodarski shod, katerega bodeta vodila gg. državna poslanca Jarc in Demšar. Na tem shodu bode bil razgovor o gospodarskih potrebah selške občine.

— Dohodki naših državnih železnic zdaleka ne pokrivajo stroškov; l. 1910 je znašal primanjkljaj 95 milijonov K, a leto 1911 ne obeča kaj boljšega uspeha. Sicer znašajo dohodki tega leta krog 43 milijonov več nego prejšnjega, t. j. 719 milijonov 19 tisoč 541 kron, a to je celih 12 milijonov manj, nego je bilo proračunano. Od obratnih in upravnih stroškov ostane seveda nekaj čistega dobička, toda država je v železnice vtaknila ogromen kapital: 5500 milijonov kron, ki se mora drago obrestovati in odplačevati, za kar čisti dobiček niti oddaleč ne zadostuje. Tu mora pomagati davkoplačevalec, iz čegar žepa mora zadnji vinar, da se vzdrže državne železnice, ki so prejšnjim lastnikom nesle velike dobičke. Nov dokaz, da Birokraciji ni dober gospodar.

— Umrja je v četrtek, 22. t. mes., Jera Berlic, sestra gospoda svetnika Iv. Berlica, po dolgi in mučni bolezni.

— Zopet nesreča s samokresom. 15letni čevljarji vajenec Alojzij Štemberger je šel 21. t. m. iz Goč v Vipavo. Med potjo se je igral s samokresom, ki se mu je pa nakrat sprožil in krogla je zadela dečka v prsa. Ranjenega dečka so morali prepeljati v Ljubljano.

— Z Viča. V naši občini imamo dva pogrebna zavoda. Eden teh — firma Grošelj — izvršuje to obrt samo na peplnično sredo s tem, da pokopuje — pusta. Ne bi o tem »pogrebu« sporili, ko bi se vršil vsaj na tako dostojen način, kakor drugod, a ker smešijo cerkvene pogrebne obrede in s svojimi pustnimi šemami pohujšujejo mladino, ki jih spremlja, smo primorani, javnosti »priporočiti« to firmo. Čudimo se, da ravno oženjeni možje, kot čevljar Grošelj in Kompani, prireajo take neslanosti. Upamo pa, da je z letošnjo peplnično firma Grošelj odložila svojo koncesijo, ker bo, kakor slišimo, tudi v naši občini nastavljen državna policija in bo nepristransko zasledovala take in enake izgrede, katerim se zdaj v to poklicane oblasti ne upajo stopiti na prste.

Papir vseh vrst za vse urade, priprost in fin, ima »Slovenska Straža« v svoji tovarniški zalogi. Vse urade, vsa društva prosimo, da zahtevajo v zvezi s cenik potem pisarne »Slovenske Straže« v Ljubljani.

— Vlado komisar na puljskem magistratu. Včeraj ob 11. uri dopoldne je prišel nenapovedan v puljsko mesto hišo od vlade imenovani c. kr. komisar grof Gorizutti ter pozval župana, da zapusti mestno hišo. Za kamoro je bil ta obisk do skrajnosti neprijeten osebno zato, ker se ga od kamore ni nikdo nadejal. Kamorasi so se zanašali, da jim bo Rizzi izposloval zopet kakšno zloglasno »Giunta administrativa«. Toda to pot so se temeljito zaračunali. Vlado komisar, kateremu je sedaj poverjeno vodstvo občinskih poslov, je v Pulju znana oseba. Služboval je pri puljskem okrajnem glavarstvu več let in je bil znan kot jako vesten in nepristranski uradnik.

— Razstreljivo v mrtvašnici. 19. t. m. se je vršila pred sodiščem v Rovinju preiskava razstreljiva, katerega se je našlo, kakor je »Slovenec« svoj čas poročal, v mrtvašnici ondotnega pokopališča. Preiskavi so se pritegnili tudi vojaški izvedenci.

— Smrt v vojaški službi. Raz neke puljske utrdbe je padel topničar trdnjavskega topničarskega polka št. 4, Franc Belej po imenu. Zadobil je pri padcu tako težke poškodbe, da je kmalu potem umrl. Bil je star 22 let.

— Vžigalice in kolki Lege Nazionala se vsled odredbe finančnega ministrstva ne smejo prodajati v nobeni c. kr. trafikli tostranske državne polovice.

— Predavanje o namenu in delovanju »Zavoda za pospeševanje obrti« bo imel ravnatelj zavoda g. inženir V. Remec v nedeljo dne 25. t. m. ob 7. uri zvečer v Kandiji v prostorih g. Sedlarja.

— O kraških oderuhih, ki so v Sežani odirali kmete, se mnogo govori. Poročajo, da sta brata Štolfa izpuščena iz zapora, Rebec pa da je še zaprt.

— Smrtina kosa. Dne 19. t. m. je v Kranju prominul gospod Janez Kummer, ranjki je bil brat dekana Frančiška Kummer in župnika Alojzija Kummer. Pokojni je vzoren gospodar, zvest pristaš S. L. S., odločen kristjan in značajan mož. N. v m. p.

— Ks. Meškovo dramatično delo na češkem gledališču. Dne 14. svečana so vprizorili na Hankovem gledališču v Kraljevem dvoru nad Labo Meškovo dramatično igro v treh slikah »Na smrt obsojenca«, koje snov je povzeta iz narodnih bojev koroških Slovencev. Igro je prevedel na češko Fr. Zlatnik.

— Atentat na dr. Poščiča. Listi poročajo, da je v Voloskem pred sodiščem nekdo dvakrat ustrelil na deželnega poslanca dr. Ivana Poščiča, hotel ga usmrtiti, a je zadel samo v doktorjevo uro, ki je obvarovala doktorja smrti. Napadalec so aretirali. Dodatno nam poročajo, da je bil napadalec neki Jurič iz Klane, ki je izgubil pravdo, katero je dr. Poščič pred več leti zastopal.

— Zdravniška vest. Dr. Demeter vitez Bleiweis - Trsteniški, generalni tajnik deželnega pomožnega društva za bolne na pljučih na Kranjskem, je imenovan pravim članom dunajske laringo-rinološke družbe.

— Kdor želi zadeti 400.000 frankov, ta naj čita današnji inzerat »Srečke v korist« Slovenske Straže.

— Umrja je v Bukovju pri Postojni Marija Jurca, soproga ondotnega gostilničarja g. Jožefa Jurca. Bila je prav blaga duša, mirna, dobra mati svojim otrokom, zelo postrežljiva in usmiljena. Naj počiva v miru in naj vživa plačilo za svoj trud!

— Ljudsko šolstvo. Okrajni šolski svet za ljubljansko okolico je na mestu obolele učiteljice Marije Levstik imenoval učiteljico Zlato Levstik za suplentnjo na ljudski šoli v St. Petru pri Ljubljani. Deželni šolski svet je pripustil izpr. učit. kand. Jožefo Ahtik k brezplačni šolski praksi na petrazredni zasebni deški ljudski šoli v Marijanišču v Ljubljani.

— Konfekcijska trgovina Maček & Komp., Franca Jožefa cesta št. 3 v Ljubljani si dovoljuje gospodom uradnikom in uslužbencem c. kr. priv. južne železnice javiti, da je isti bila poverjena dobava za vsa avstrijskih progah c. kr. priv. južne železnice.

Društva.

— Slovensko katoliško izobraževalno društvo Selo-Moste vabi k predstavi, ki jo priredi v nedeljo 25. t. m. ob pol 4. uri popoldne. Spored: 1. Deklamacija. 2. Burka »V skrinji zaprta laž«. 3. Veseloigra v treh dejanjih »Gospodična Mimi«. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Vojaško veteransko in prostovoljno gasilno društvo v Kamniku se iskreno zahvaljuje vsem prijateljem obeh društev za preplačilo vstopnic k predpustni veselici, dalje p. n. občinstvu iz Kamnika in okolice za tako mnogoštevilno udeležbo veselice in vsem, ki so dejansko pripomogli k lepemu gmotnemu uspehu veselice. Čisti dobiček 200 K gre v dobrodelne namene obeh društev. V Kamniku, dne 22. februarja 1912. — Veselični odbor.

ČEŠKO - NEMŠKI SPOR.

»Samostatnost« poroča, da bodo državnopravni narodno-socialni češki poslanci stavili v prihodnji seji češkega kluba, ki se bo vršila pred začetkom parlamentarnega zasedanja, predlog, naj se na nemško obstrukcijo v češkem deželnem zboru odgovori s češko obstrukcijo v poslanski zbornici.

Koroške novice.

k Velikovec. (Prva žrtev.) Dne 22. februarja smo pokopali prvega mrtvega na razširjenem neblagoslovljenem mestnem pokopališču. Tukajšnji mestni župni urad je vse storil, da bi se pokopališče cerkveno blagoslovilo. Toda zagrizeni nemško-nationalni mestni občinski svet se noče vkloniti cerkvenim predpisom. Pokopališče je namreč občinsko. Že od jeni traja ta boj. Še v zadnjem trenutku, nekaj ur pred pogrebom se je župni urad potrudil, da bi se v naglici izvršilo cerkveno blagoslovljenje. Toda zaman. Duhovščina je šla samo do vrat pokopališča in tam odpravila predpisane molitve in blagoslovljenje trupa. Rajni Jakob Buha, pekarski mojster, je bil doma v župniji Poljane na Go-

renjskem in je dosegel 80 let. Skandal pa moramo imenovati, da so Velikovečani naročili protestantskega pastora, da je govoril ob grobu. Pri volitvah bodo pa vsi dobri katoličani.

k Ognjeni krst — za abstinenco — na Koroškem, bo 3. sušca 1912. Ljubljanski govornik (g. Jan. Kalan) priredi protialkoholno nedeljo. V škofljanu dopoldne (ob pol 10. uri) govor v cerkvi, popoldne (ob 3. uri) v Bralnem društvu. — Zvečer ob pol osmi uri v Celovcu pri Trabesingerju. Zanimanje je že veliko. Vabljeni prijatelji in sovražniki tega gibanja, — vsakdo!

k Samoumor orožniškega stražmojstra. V Celovcu se je radi nesrečne ljubezni ustrelil naslovni orožniški stražmojster Rudolf Perz.

k Spoznani samomorilec. Iz Spodnjega Dravograda poročajo: Dne 23. januarja je jutranji vlak povozil mladega človeka, ki je bil sam šel v smrt. Tedaj se ni moglo dognati, kdo da je. Pokopali so ga v St. Janžu. Zdej se je na podlagi fotografije, ki jo je napravil g. postajenačelnik in iz obleke spoznalo, da je bil samomorilec dne 19. nov. 1888 v Dravljah, občine Tinje rojeni Miha Veračnik, tja pristojen. Bil je trgovski pomočnik v Celovcu odkoder je izginil dne 22. jan. t. l.

Ljubljanske novice.

lj »Ljudski oder« uprizori jutri, v nedeljo, 25. t. m., ob pol 8. uri dr. J. Ev. Krekovo ljudsko igro »Tri sestre«. Igra je vzeta prav iz domačega življenja, dejanje se razvija povsod naravno, jezik je krepak in je zadeta ljudska govorica kar najsrečnejše in osebe, ki nastopajo, so pravi kranjski, slovenski, kmečki tipi. Krasna scenerija »Ljudskega odra« bo gotovo igri sami v korist in posebno okolica naj si igro ogleda, ki bo že ob četrt na 10. uro končana. Vstopnice se dobe od štirih naprej v »Ljudskem domu«, I. nadstr., in od pol 7. ure naprej pri blagajni.

lj V katoliškem društvu rokodelskih pomočnikov se odpravi zopet strokovni tečaj za čevljarje. Črevljarski pomočniki, ki se ga hočejo udeleževati, naj se oglase jutri, 25. t. m., v društvenih prostorih v Rokodelskem domu. Poučeval bode v strokovnem tečaju g. delovodja Iv. Podbeška.

lj Prvi javni nastop šentjakobskega prosvetnega društva bo na šentjakobskem večeru v nedeljo, dne 3. marca 1912. leta v »Ljudskem domu«. Zanimiv spored pričbimo.

lj Šentjakobsko prosvetno društvo naznanja, da ima svoj redni občni zbor v sredo, dne 28. februarja, točno ob pol osmi uri zvečer v mali dvorani Ljudskega doma. Spored: 1. Pozdrav gosp. predsednika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Slučajnosti. Vsak samostojen predlog mora biti pismeno naznanjen vsaj 24 ur pred občnim zborom. 5. volitev: a) odbora 12 članov; b) treh revizorjev in c) razsodišča petih članov. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

lj Vincencijeva družba ima jutri svoj redni sestanek v Marijanišču. Ob 3/6. litanije v marijanski kapeli, potem zborovanje.

lj Kako »Narod« obrekuje poštenega obrtnika. Ob priliki volitev v trgovsko in obrtno zbornico je »Narod« najpodleje obrekoval sedanjega zborničnega svetnika stavbinskega mojstra g. Ogrina, hoteč mu najpodlejši način škodovati na ugledu in kreditu. »Narodove« laži najbolj osvetljuje tale izjava: Ozirom na trditve v »Slovenskem Narodu« z dne 19. februarja 1912, da je pri seji združenih ljubljanskih čevljarjev povedal nek član, ki je obenem odbornik »Obrtne kreditne zadruge«, da si je gospod Ivan Ogrin kot načelnik »Obrtne kreditne zadruge« vzel kar samovoljno brez odborove vednosti 58.000 K kredita in, izjavljala podpisana Ivan Rozman, izvan Srebot, čevljarska mojstra v Ljubljani, kot odbornika »Zadruge združenih ljubljanskih čevljarjev« in »Obrtne kreditne zadruge«, da je zgoraj navedena trditev v »Slovenskem Narodu« popolnoma neresnična, ker se kaj takega pri nobeni seji »Zadruge združenih ljubljanskih čevljarjev« ni govorilo. Nasprotno pa je res, in to sva podpisana vsikdar pripravljena pod prisogo potrditi, da se je v zadnji seji »Zadruge združenih ljubljanskih čevljarjev« stavilo redno in vestno poslovanje g. Ivana Ogrina kot načelnika in sploh cellega odbora »Obrtne kreditne zadruge« v zgled »Zadruge združenih ljubljanskih čevljarjev«. — V Ljubljani, dne 22. februarja 1912. — Ivan Rozman. — Ivan Srebot. — Dobili pa smo v tej zadevi tudi še tole izjavo: Podpisani Franc Kovač, čevljarski mojster v

Ljubljani, Marija Terezija cesta, ozirom na neresnične trditve v »Slovenskem Narodu« z dne 19. februarja 1912 med dnevnimi vestmi pod zaglavjem »Ogrinov popravek« izjavljam sledeče: Jaz sem bil in sedaj nisem več član načelstva »Zadruge združenih ljubljanskih čevljarjev« in član nadzorstva »Obrtne kreditne zadruge«. Pri seji »Zadruge združenih ljubljanskih čevljarjev« sploh nisem bil. Pač pa sem nekoč pravil — in to ne pri seji — gospodu Breskvarju, bivšemu načelniku »Zadruge združenih ljubljanskih čevljarjev«, da si je g. Ivan Ogrin kot načelnik »Obrtne kreditne zadruge« samovoljno brez odborove vednosti vzel pri »Obrtni kreditni zadruzi« 58.000 K kredita in da je na to prišel Simon Weissbacher. Ta moja trditev je neresnična in izvira iz moje prenapetosti, radi česar jo radevolje preključem in obžalujem, da se radi te moje neresnične govorice napada gospoda Ivana Ogrina. — V Ljubljani, 21. februarja 1912. — Franc Kovač, čevljarski mojster, Marija Terezija cesta. — Tako so sedaj vsem poštenim ljudem pojasnjeni »Narodovi« napadi, iz katerih se tako lepo sveti »Narodova« »ljubezen do obrtnikov«. Tisti gospod, ki je napade dal v »Narod«, bi bolje storil, da se je brugal za propadlo zadruge združenih ljubljanskih čevljarjev in za dogodke v propadlem socialnodemokratskem konsumnem društvu na Sv. Petra nasipu.

lj Ta pa zna! Naš slavní tržni nadzornik Adolf Ribnikar je predčerašnjim jutraj preiskaval mlekaricam mleko na Dunajski cesti. Pri tem ni imel dovolj pomoči in je tako mnoge mlekarice zamudil do 9. ure zjutraj. Mnogi ljubljanci so tako morali teš, brez jututka na delo. Včeraj se je vršila seja magistratnega gremija. V vsaki taki seji bi moral tržni nadzornik podati vsaj kratko poročilo, pa gospoda tržnega nadzornika kratkomalo k seji ni bilo. Gosp. župan naj vendar pojasni temu gospodu, da ima ravno take dolžnosti kot drugi referenti.

Pogum in moč življenja zahtevata zdravo telo in zdrave živce. Kdor hoče ohraniti svoje telo delozmožno in svoje

živce ojačiti

ne bo našel boljšega sredstva kot priznana dolgo preizkušeno Scott-ovo emulzijo z apnenimi in natronhipofosfati. Že 35 let se je izkazal svetovni sloves Scott-ove emulzije kot popolnoma izboren pri onemoglosti in oslabelosti in se vedno bolj utrdil, kar je poglavito pripisovati dejstvu, da se vporablja pri napravljanju

Scottove emulzije

v vseh sestavinah le najboljše sirovine.

Pri nakupu naj se zahteva Scott-ovo emulzijo. Znamka »Scott«, ki je že nad 35 let vpeljana, jamči za dobroto in učinek. — Cena izvirni steklenici K 250. Dobi se v vseh lekarnah.

12

2693

In modno blago za gospode in gospe priporoč. izv. hiša Prokeš Skorkovský in sin v Humpolcu na Češkem. Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerno cene. Na željo dam tukaj izdelovati gospod. obleke.

Priporočamo hitre drože (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Franciškanska ulica 8. Izborno blago! Točna postrežba. Zahtevajte drože v prid »Slovenske Straže«.

Sredstvo za štedenje

so praktične

Zvezda

MAGGI-JEVE kocke

Krizec

MAGGI-JEVE

5 h

za četrt litra

najboljše goveje juhe.

Ime MAGGI jamči za skrbno izdelovanje in izvrstno kakovost.

Imate li bolečine?

Revmatske, trganje, glavobol, zobobol? Ali ste si jih nakopali na prepihu vsled prehlajenja? Poskusite vendar bol lajšajoči, zdravilni, krepljivi Fellerjev fluid s zn. »Elsafliud«. Ta je res dober. To ni samo reklama! Dvanajstletica za poskušnjo 5 K franko. Izdeluje lekarnar Feller v Stubi, Elsaft 285 (Hrvatsko).

392 a

Ij Z novim županom nove manire na magistratu! Opetovano smo prejšnja leta dobivali pritožbe, kako neljubno je nekateri visoki gospodje na magistratu časih postopali z davkoplačevalci. Sedaj bo doba takih nastopov morala miniti. Za to jamči zastopstvo Slovenske Ljudske Stranke. Nedavno je magistratni svetnik g. Šešek proti odličnemu meščanu postopal nečuvstveno zavrkljivo. Včeraj je v magistratnem gremiju od naše strani čul take, da si jih bo moral zapomniti. Kdor bi radi kateregakoli urada na magistratu imel kake pritožbe, naj to takoj javi našemu zastopstvu. Preskrbeli bomo temeljito, da z novim županom pridejo na magistrat tudi nove manire! **Naše uredništvo je pripravljeno sprejemati pritožbe vsak delavnik od 4. do 5. ure popoldne in jih ziročiti zastopnikom Slovenske Ljudske Stranke. Posebno opozarjamo na to vse tiste, ki so v zadnjih letih imeli kake pritožbe o mestnem tržnem nadzorstvu. Z vsemi takimi pritožbami sedaj na dan!** Napravili se bodo primerni, a odločni koraki, da bo tudi v tem oziru kmalu jasno na vse strani.

Ij V Gruberjevem prekopu v Prulah so te dni pričeli zopet pilotirati nabrežje na obeh straneh, ker se je voda že odtekla. Na Krakovskem nasipu prično prihodnji mesec nadaljevati z zgradbo zatvornic pod Gradaščim livom. Delavcev bo podjetnik Czechowiczka potreboval letos 600—700 v Gruberjevem in glavnem kanalu.

Ij Umrl je v Mariboru zasebnik g. Anton Kocmur, bivši gostilničar na Poljanah. N. v m. p.!

Ij Dva uradniška shoda bodeta jutri v Ljubljani. Združene organizacije uradnikov sklicujejo shod ob 11. uri popoldne v hotelu »Ilirija«. Na dnevnem redu je: Uvrstitev Ljubljane v višji razred aktivitetnih doklad. V isti zadevi ima shod tudi »Verein der deutschen Staatsangestellten«.

Ij Elizabetišče je dobilo latinski napis. Vodstvo nam zagotavlja, da je to mednarodni zavod.

Ij Musica sacra v stolnici. Jutri, prvo postno nedeljo se bo pri veliki sv. maši ob desetih izvajalo sledeče: Missa in Dominicis Adventus et Quadragesimae (koral), gradual »Angelis suis«, zl. Ant. Foerster, ofertorij »Scapulis suis«, zl. dr. Fr. Witt.

Ij Osebna vest. Oskrbnik mestne klavnice g. Anton Slivnik je dobil radi boleznih trimesečni dopust. Nadomestil ga bo v mestni klavnici v popoldanskih urah gosp. Tepina.

Ij Očiščenje sadnega drevja. V zmislu deželnega zakonika od 20. junija 1870 odreja mestni magistrat, da imajo posestniki zemljišč in vrtov najkasneje do 15. aprila očistiti vse sadno drevje, grmovje in seči gosene in podobnega mrčesa, spomladi pa pokončati ogrce, ki se pokažejo pri oranju na polju. Ta mrčes je sežgati ali na drug način pokončati in enako je postopati z vejami dreves, kjer se jih ta drži. Kdor bi se temu ukazu ne poddal, se bo kaznoval z globo, odnosno se bo to delo izvršiti dalo na njegove stroške.

Ij Razširjenje železničnih tirov in zasipanje »Zelene jame«. Ob Martinovi cesti so zloglasno »Zelena jama« zasuli zdaj že do polovice. Material dovažajo na začasnem tiru in malih lesenih vozovih. Ondi pridobi južna železnica na ta način potrebiti teren za polaganje novih štirih tirov. Stolp za menjalnik na tem mestu se svoječasno odstrani ter postavi na drug prostor. Čuje se, da se prično letos na južnem kolodvoru tudi sicer nekatera druga dela, ki so v zvezi z razširjenjem in preuredbo kolodvora in ostalih objektov.

Ij Pregar s sokolski kroj. Sedaj so nakrat postali ljubljanski liberalci tiisti, ki na odličnih priredbah ne trpe sokolskega kroja. Preglali so sokolski kroj tudi iz sokolskih priredb. Na letošnjo predpustnico ljubljanskega Sokola, ki se je vršila pretekli torek, v »Narodnem Domu«, ni imel noben »Sokole« v sokolski uniformi, ampak v — fraku. Tako celo na svoji priredbi Sokoli ne smejo goste sprejemati kot Sokoli, ampak kot — frakarji.

Ij Umrl je c. kr. poštni poduradnik g. Alojzij Hiti, star 52 let.

Ij Vrsta poročnih obravnav. Dne 26. svečana t. l.: Marija Darovic, bivša služkinja v Ljubljani, zaradi hudodelstva tatvine. 27. svečana: a) Janez Kajan, posestnik sin v Zg. Besnici; b) Janez Šilar, delavec v Zg. Bitnjah, oba zaradi hudodelstva uboja. 29. svečana: Janez Pangerc, delavec iz Planine, zaradi hudodelstva v smislu § 127 k. z. 1. marca: Lovro Božič, premogar iz Briš, radi hudodelstva uboja in dne 2. marca t. l. Jožef Torkar, tesarski vajenec v Vaščah. Vrh tem so določene na dan 27. svečana dve tiskovne pravde in

sicer proti Franju Gärtnerju in Ivanu Štefetu.

Ij Iz gostilniške obrti. Včeraj je imel magistratni gremij sejo ter je rešil naslednje zadeve: Koncesijo gosp. Petscheta na gostilno Poljanska cesta, dobi g. Katarina Volkar. Koncesija g. Pescheta nato ugasne. — Prošnja g. Erbežnik, gostilničarke na Opekarski cesti se je odklonila, istotako prošnja Ludovike Jarc na Erjavčevi cesti za točenje vina. — Ugodilo se je prošnji g. F. Fabiana za gostilniško koncesijo z izrečno utesnitvijo na »Ljudski dom«.

Ij Aretovana sta bila včeraj l. 1883 v Sodražici rojeni Fran Cvar in 1889. leta rojeni Valentin Petač, katera dva sodišče proganja v policijski tiralici, in sicer prvega od leta 1909, drugega pa od lanskega leta. Oba so oddali sodišču.

Ij V rezavest je padla včeraj popoldne, ko je šla na delo na Rimski cesti, delavka v tobačni tovarni Marija Škerjanc. Takoj so jo prenesli v bližnjo vežo in jo, ko je postala boljša, spremili v tovarno.

Ij Umrl so v Ljubljani: Jakobina Pleterski, hči postajnega sluga, 18 mesecev. — Magdalena Bajda, kuharica, 37 let. — Ivan Peterkovič, tovarniški delavec, 45 let. — Alojzija Her, kamnosekova hči, 2 dni. — Ivan Grum, delavec, 64 let. — Matija Bernard, občinski ubožec, 30 let. — Angela Hrovat, postulantinja, 17 let. — Fran Stražar, bivši žimničar, 35 let. — Fran Podjed, žagarski pomočnik, 41 let.

Ij Nagla smrt. Leta 1850 v Podgorici pri Ljubljani rojeni samski dninar Valentin Marčun je bil že dlje časa zaposlen pri Ivanu Zupančiču, da je kopal v jami blizu bolnišnice za silo pesek. Mož je bil hud alkoholik in je naposled sklenil si pretrgati nit življenja. Pravil je, da se zabosti ne upa, istotako ne obesiti, pač pa se bode končal z alkoholom. In res, včeraj je kupil pol litra špirta ter na Pokopališki cesti vsega izpil, vsled česar je obležal pred hišo stev. 19. Ko ga je hišnik opazil, ga je spravil v barako v navedeni jami, kjer je pozneje umrl. Na lice mesta poklicana policija je konstatovala, da je Marčuna zadela vsled preobilo zavžitega alkohola srčna kap. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Ij Tatvina. Predvčerajšnjim ponoči je bila na Rimski cesti št. 17 hlapcu Francu Verniku iz hleva ukradena srebrna žepna ura s srebrno verižico in črna usnjata denarnica z manjšo vsoto denarja.

VIHARJI V SEVERNI AMERIKI.

Iz New Yorka poročajo 23. t. m.: V celem vzhodnem delu Unije, od Čikage do New Yorka, je močan vihar napravil mnogo škode. V Newyorškem pristanišču je ladijski promet zaradi velikih valov skoro popolnoma prenehal. V mnogih hišah je vihar razbil šipe, na cestah pa leže številni odtrgani razni napisi tvrdk, posebno pred enim izmed visokih poslopij na Broadwayu, ki ima poseben stolp za električno svetlobno reklamo. V predkrajih je vihar izruval številna drevesa. Iz Čikage poročajo o močnem snežnem viharju, ki prekaša v jakosti vse dosedanje v zadnjih dvanajstih letih. Mnogo trpi železniški promet. Na tisoče brezposelnih je dobilo dela z odmetavanjem snega. Ob morski obali so se ponesrečile številne obrežne ladje. Vihar je dosegel na uro brzine 96 milj, največ, kar se je kdaj konstatiralo. Ker so se ponekod potrgale električne žice, so posamezni okrajji brez razsvetljave. Vihar že poje-njuje.

VELIKANSKI POŽAR.

250 hiš in tri cerkve pogorele. — 2000 ljudi brez strehe. — 50 milijonov škode.

Iz New Yorka o tem še poročajo: O velikanskem požaru v Honstonu prihajajo grozne vesti o posameznostih. Ta požar je ena največjih katastrof, kar jih je zadelo Ameriko v zadnjih treh letih. Ob pol 3. uri popoldne je izbruhnil ogenj na kolodvoru pacifiške železnice in naenkrat se je razširil požar na bližnja skladišča bombaža. Kmalu je bilo 150.000 bal bombaža v plamenu. Vsled silnega vetra se je ogenj razširil z velikansko naglico preko mesta. Pač so hitro razstrelili številne hiše z dinamitom, da bi pretrgali ognjeno črto, toda vihar je raznašal goreče utrinke dalje in kmalu so stale cele vrste hiš v plamenu. Šele po 22 urah nepopisnega truda se je posrečilo nekoliko omejiti požar. Pogorišče nudi žalosten pogled in je široko pol-drugo miljo. 250 hiš in tri cerkve so pogorele do tal. Številne osebe so našle v plamenih smrt. 2000 ljudi je brez strehe in v velikanski bedi, škoda pa se ceni na 50 milijonov.

: Naročajte „Slovenca“ :

Glasba.

— **Slovenske narodne pesmi** nabrajal in harmoniziral Alojzij Mihelčič, organist v Metliki. Ta zbirka obsega 18 krasnih belokranjskih narodnih pesmi. Cena izvodu 70 vin., 10 izvodov 6 K. V zalogi jih ima tudi »Slovenska Straža« v Ljubljani. Vsa društva in posebno pevske zbornice opozarjamo, da si nabavijo to zbirko narodnih pesmi.

• **Cerkven glasbenik.** 1912. 2. štev. Vsebinska lista: Cerkvena pesem (P. H. Sattner), Praktične opazke k A. Foersterjevi teoretično-praktični klav. šoli (avtor). Dopisi (Dunaj, Od nekod). Razne reči. Oglasnik (Gerbič: Slava nebeske Kraljice, Jakl: Orel-koračnica). Darovi za nove orglje v ljubljanski orglarski šoli, Listnica uredništva in upravnistva. — Vsebinska priloge: Marijina svetinja (V. Vodopivec), Mati žalostna (K. Adamič), Otrok sem tvoj (Fr. Ferjančič), Regina coeli (D. Doktorič).

P. Angelik Hribar: Postni in velikonočni napravi za mešani zbor so pravkar izšli v zalogi »Katoliške Bukvarne« v drugem natisu. Te pesmi našega priljubljenega skladatelja so bile že več let popolnoma razprodane. Na vsestranske želje jih je »Katoliška Bukvarna« zopet izdala, kar je gotovo ustrezno vsem našim cerkvenim zborom, ki bodo brezdvomno v obilnem številu segli po njih, jih marljivo gojili in proizvajali v postnem in velikonočnem času. Partitura stane 2 K, glasovi so pa po 50 vin.

Lažnjivcem.

Vič, 23. t. m.

V kratkem času svojega obstanka je tu novoustanovljena župnija mnogo pripomogla k živahnemu preporodu, bodisi v gospodarskem, društvenem, zlasti pa v duhovnem oziru. Zelo omejen in skrajno nevhvaležen bi moral biti, ki bi tajil to dejstvo, katero vsak opazi, ki količkaj pomisli, kako je bilo v tem oziru prej in kako je zdaj. In vendar! Žalibog se v župniji nahajajo še »naprednjaki«, katerim ves ta preporod ni všeč in bi najrajši, da bi o cerkvi ne bilo ne duha ne sluha. Dobe se še tu ljudje, ki srepo in polni grde zavisti zasledujejo delovanje raznih tukajšnjih katol. organizacij ter blatijo in napadajo po svojih liberalnih časopisih požrtvovalno in nesebično delujočo našo duhovščino. Pri tem nečednem delu se drže liberalnega principa: Le laži, nekaj bo že ostalo! Skupno kazalo teh laži in obrekovanj je natisnjeno v sobotnem »Narodu«. Kar po vrsti in v eni sapi je konsorcij tukajšnjih liberalcev obdelal in oblatil delovanje tukajšnje katol. organizacije. Začel je s cerkvijo. Pomiluje Vičane, o katerih trdi, da so kar dvestotisoč dali za novo cerkev. Priznamo, da so domačini v ta namen precej prispevali. A tudi lahko rečemo: Če bi bili le na te navezani, cerkve gotovo še sto let ne bi imeli. Glavna pomoč za cerkev so bili drugod. V zahvalo za to ima liberalci le psovke in laži! Pravilo je: Načeloma naj se ne napadajo gospodarska podjetja. Liberalci tega ne pozna in bi rad očrnil tudi našo posojilnico. Seveda ji ne more nič očitati, ker ve, da so ji na čelu najvplivnejši možje in je v kratkem času svojega obstanka nad 120 tisoč kron vloženi. Tudi število članov je lepo, 73, dasi ima bolj mal okoliš. Mi o vaši molčimo! Društveni dom in delo v njem mu je jama razbojnikov in pohujševanja. Zato mu je Dom tako napoti, ker ve, da je občinstva pri vsaki prireditvi vse polno in ve, da ljudstvo ravno na ta način priznava, kje je zdrava zabava in razvedrilo. Društvena godba mu je škandal. Kje bi naši naprednjaki v tem času kaj takega spravili skupaj! V abstinenco je vpisanih 300 otrok! Tudi to mu ne ugaja! Najbrž se boji, da bo zmanjkalo alkoholov in ž njimi njihovih somišljenikov. Po dolgem času so se mu zasmilili Brdovci, ki so bili priklopljeni tukajšnji župniji. Trdi, da je krivično, da so se morali drago odkupiti z bero, ki je prišla na frančiškane. Gola istina je, da frančiškani za Brdovce niso dobili še zrna bere ali beliča denarja in tudi ne bodo zahtevali. Liberalci naj jim dajo bero, katero so jim res dolžni dati. Nesramni podpihovalec! Kdo bi si mislil, da našim za delavstvo tako »navdušenim« liberalcem tudi otroško zavetišče, to detoljubno delo, ni všeč in trdi: tu se gre le za — profit. Pa nekoliko preračunajmo. Otroci plačujejo na teden: štirje po 2 K, drugi po 1 K, nekaj jih je pa zastoj v zavetišču. Zdaj naj pa liberalni modri gospodar vse razne stroške preračuna, da bo videl, koliko dobička se lahko spravi pri teh dohodkih. Da zavetišče lahko shaja, gre zahvala raznim dobrotnikom, gre hvala sestram, ki vse štiri niti vinaria še niso

dobile za svoj trud, gre hvala požrtvovalnemu odboru, ki ne da bi za svoje delo kaj spravil, ampak pri sebi vsak teden še kaj iz svojega doda. Vkljub temu ima zavetišče še lep profit — 2100 K dolga! Te pa upa poravnati brez liberalnih prispevkov! — Ne vemo, če je še kaj klerikalnega v župniji, da bi se liberalni konsorcij v imenovanem dopisu s svojim lažnjivim in obrekljivim jezikom ne bil dotaknil. Refren pa ali zadnji stavek pri vseh teh njegovih lažeh in ostudnih napadih je seveda: Franciskani v pravi luči — odirajo! — izjemamo in spravljajo denar za svoje namene! Čut resnicoljubja nas sili, da v imenu vseh somišljenikov tukajš. kat. organizacije najstrožje obsojamo tako brezvestno, podlo početje ter jim kličemo: Čimbolj boste lagali in črnili delo naših duhovnikov in sploh katol. organizacijo, tem večja bo vrzel med vami in med ljudstvom. Čimbolj nas boste napadali, tembolj se bomo oklepali S. L. S. Vemo, kdo je naš prijatelj in dobrotnik. Poznamo dobro hinavske namene krivih prerokov v ovčjih oblečilih, katerih se bomo v bodoče še bolj ogibali. Našim č. patrom pa v imenu vseh somišljenikov vdano kličemo: Le v ztrajno naprejnajo polju prave katol. organizacije v ljubezni do vernega ljudstva! Mi gremo navdušeno z vami, smo in bomo kljub raznim klevetam vedno z vami!

Za katol. slov. izobraževalno društvo: Franc Gorjup, predsednik. — Za društveno godbo: Viktor Povše. — Za gledališki odsek: Anton Mehlé. — Za telovadni odsek Orel: Ivan Jezeršek. — Za tukajšnjo ljudsko posojilnico: Ivan Pance. — Za otroško zavetišče: Ravnikar. — Za vas Brd: Jožef Acceto. — V imenu občinskih odbornikov kluba S. L. S.: Franc Pance.

— **23. mednarodni evharistični kongres** se bo vršil od 12. do 15. septembra 1912 na Dunaju. Na takozvanem »Heldenplatzu« bo ob priliki velike evharistične procesije daroval kardinal, knez in nadškof dunajski slovesno sveto mašo ob navzočnosti cesarja samega, nadvojvod, nadvojvodin in vseh visokih oseb dunajskega dvora, zastopnikov vlade, uradništva in vojaštva. Kot glavna slavnostna cerkev je določena cerkev sv. Štefana, paralelna zborovanja pa se bodo vršila tudi v drugih cerkvah. Papeža bo zastopal pri evharističnem kongresu poseben delegat.

Suknja brez šiva. Sarajevski krojač Hrvat Josip Bilić je izumil kroj za brezšivno sukno. Vsa je iz enega kosa — razven rokavov in ovratnika — in pravi Bilić, da napravi tako sukno po meri brez podloge v 10 minutah. Suknja je moderna in zelo praktična. Bilić je kroj dal patentirati.

»Tipkarica« postala milijonarka. Da tudi revnega človeka doleti včasih sreča, nam dokazuje tudi slučaj, ki se je pripetil neki deklici v Brombergu. Komaj 18 letno tipkarico, čedno dekle, a vendar ne izredne lepote, je leto dni opazoval neki gospod, ki je od časa do časa ložiral v hotelu nasproti uradu. Temu hotelskemu gostu, graščaku in milijonar iz okolice, je tako izredno ugajalo, gledati mlado dekle, kako piše na pisalni stroji, da je vedno bolj pogosto pričel prihajati v mesto. Kmalu se opazili v hotelu, ki je bil eden najstarejših v mestu in ki je trpel na pomanjkanju gostov, kak magnet vlačil bogatega gospoda v mesto. Samo dekle ni opazilo, da je postalo predmet njegovim študijam pri hotelskem oknu. In to ravno je ugajalo opazovalcu, kajti ko je čul tudi ugodno poročilo detektiva, ki je imel naročilo, naj poizve o dekletovih razmerah, je sklenil, da ponudi pridni tipkarici roko in srce. Najprej je poslal prebrisano smehljajočega pikola k njej s pismom, v katerem jo je prosil za sestanek. Ta se mu je dovolil in čez nekaj dni je bilo dekle nevesta milijonarja, ki ima poleg premoženja tudi naslov barona. Mlado dekle je sedaj odpotovalo za eno leto v nek penzionat, da se zadostno pripravi za življenje kot baronica.

— **Stavko mesarskih pomočnikov** imajo v Pragi.

Črne koze v Kalabriji. V Catanzaru v Kalabriji so izbruhnile črne koze. V zadnjih dneh je obolelo 350 oseb, od katerih je že 100 oseb umrlo.

Pri zdravitvi kroničnega zaprtja čreves se gre samo za to, da je izbrano sredstvo prosto vsakršnih dražljivih snovi, in da ne odreče tudi pri daljšem vporabljanju. — V čisto naravni **Franc Jožef-ovi** grenčici imamo že od davna preizkušeno sredstvo, ki v resnici popolnoma odgovarja vsem tem zahtevam. »Franc Jožef-ova« voda, piše tajni svetnik prof. Senator v Berlinu, je še vselej učinkovala. 29

Pri izvanredno veliki tvorbi kisline, ki nastane pri uživanju gotovih jedil, se pojavijo večkrat boleče želodčne težkoče. Za njihovo odstranitev posebne dobro služi dr. Rosa balzam za želodec iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvorni dobavitelj v Pragi. Dobiva se tudi v tukajšnjih lekarnah. — Glej oglaš!

Poznavalce čaja opozorimo na Messmer-jev letošnji cesarski čaj. Ta čaj ruske vrste je najboljši te sezone in njegova cena pol kg za 10 kron (100 g za 2 K) je sorazmerno nizka. 3118

POGAJANJA ZA SPORAZUM V ISTRI SO SE RAZBILA.

»Naša Sloga« prinaša sledeče zanimive podrobnosti iz seje italijanskih poslancev, kateri je sledil prelom. Se-stanku je predsedoval poslanec Ben-nati. Italijanski poslanci so sklenili, da je prenehati s pogajanjmi, ker da so zahteve Hrvatov in Slovencev pretirane. V resnici pa je prišlo tako radi tr-dovratnosti in nepopustljivosti ita-lijanskih poslancev. Ti so namreč hoteli, naj se jim Hrvatje in Slovenci izroče z zvezanimi rokami na milost in nemilost in potem da bi jim oni, Italijani, vrgli kako mrvico. To je torej isto, kar je že jasno in glasno izjavil italijanski poslanec dr. Cleva v deželnem zboru v Pulju. Na pomirljiv govor dr. Laginje je namreč zaklical: Prihajate da je to italijanska dežela in potem šele se bo-mo pogajali!

DELAVCI

Ožja volitev v obrtno razsodišče se vrši v nedeljo, dne 25. februarja. Kan-didatje krščansko - socialnega delav-stva so za I. razred (veleobrti):

Prisedniki:

1. Znidaršič Anton, ključavničar v Ljubljani.
2. Čemažar Franc, delavec papirne to-varne v Vevčah.
3. Premk Valentin, nadstrojnik v Ljubljani.
4. Kos Franc, delavec ljubljanske pre-dilnice v Ljubljani.

Namestniki:

1. Pečan Josip, usnjar v Ljubljani.
2. Krušič Karel, livar v Ljubljani.

Kot prisednik vzklicnega sodišča: Jeriha Anton, tovarniški delavec v Vevčah.

Le oni, ki so volili pri prvotni volitvi, smejo voliti pri ožji volitvi! Vsi na volišče!

Telefonska in brzojavna poročila.

GROF KHUEN.

Budimpešta, 24. februarja. V seji poslanske zbornice se je oglašil k be-sedi ministrski preds. grof Khuen, da govori v zmislu kompromisa, ki ga je sklenil s Košutovo stranko. Povedal ni nič novega. Justhova stranka je spre-mljala njegov govor z ironičnim sme-hom.

VOJAŠKA ZADEVA.

Dunaj, 24. februarja. Vse domo-branske kadetne šole se opuste in se bo ves častniški naraščaj za domobrambo odslej vzgojeval v infanterijskih ka-detnih šolah.

OBSTRUKCIJA V TRŽAŠKEM OBČIN-SKEM SVETU.

Trst, 24. februarja. V mestnem občin-skem svetu tržaškem je bil predlog občin-skega svetnika Zanolle, naj bi mestna ob-čina sama prevzela v svojo režijo nove tramvajske črte, odbit z 49 glasovi proti 21. Tako nato se je pričela razprava o po-godbi s tramvajsko družbo in v istem tre-nutku so pričeli socialni demokratje z ob-strukcijo. Prvi je govoril obč. svetnik Cer-niutz, ki je pričel govoriti ob 9. uri zvečer in je ob 12. uri 30 min. še vedno govoril. Ob 12. uri 30 min. je bil svetnik Cerniutz že tako utrujen, da ni mogel več stati po-koncu, napol je sedel, napol stal. A svet-nika Pittoni in Puecher sta napravila raz-ne medklice, da se je med tem nekoliko oddahnil ter je potem nadaljeval svoj go-vor pol stoje. Svetnik Cerniutz je nadalje-val in zopet govoril o računih mestnega tramvaja v Monakovem, rekel je, da bo obširneje govoril o tem v eni prihodnjih sej. Ob 12. uri 45 min. je prosil, naj župan dovolj en četrt ure odmora, ki je pa rekel, da z ozirom na pozno uro tega ne more storiti. Cerniutz je rekel, da mu ne manjka dobre volje in je nadaljeval. Ob 1. uri je svetnik Puecher z ozirom na utrujenost svetovalca Cerniutza zopet predlagal, naj župan dovolj en četrt ure odmora, a ker isti tega ni dovolil, je svetnik Puecher za-hteval, naj se glasuje o tem po imenih. Na poimenskem glasovanju je bil predlog dr. Puecherja odklonjen s 37 proti 8 glasovom. Za predlog sta od večine glasovala svet-nika Braidotti in Zanolle. Edini navzoči lovenski svetovalec dr. Pertot ni glaso-val. Nato je svetnik Pittoni predlagal, naj

ukáže župan odpreti okna dvorane, češ, da je postal notri zrak slab. Večina je proti temu protestirala. Župan ni ugodil želji Pittonija in je pozval Cerniutza, naj nadaljuje svoj govor. Svetnik Cerniutz je nadaljeval in govoril o elektriki, plinarni, oglju, o aeroplanih, tehniških napravah itd. Ob 1. uri 30 min. popolnoma je začel govoriti o pogodbi med občino in tramvaj-sko družbo. Sedaj je svetnik Puecher za-hteval besedo, da bo stavil predlog k po-slovniku. Župan mu tega ni dovolil. Med hrupom, ki je nastal med socialisti in ve-čino, se je svetnik Puecher skliceval na § 16. mesnega statuta, češ, da ima pravico oglašiti se k poslovniku. Župan je to od-klonil. Med splošnim hrupom dr. Puecher: Predlagam, da se pretrga sejo, ker so ste-nografi utrujeni. Župan je tudi to odklonil in pozval Cerniutza, naj nadaljuje. Ob 2. uri po polnoči je svetnik Cerniutz, potem ko je govoril o novih tramvajskih črtah v me-stu, pričel govoriti o tramvajskih črtah iz Trsta v Bazovico, v Ricmanje, Padriče in Kolonkovec; tarife ne bi smele biti visoke, ker ne bi mogli kmetje plačevati. Ob 2. uri 5 min. po polnoči je župan vprašal govornika, če bo kmalu končal. Ker je svetnik Cerniutz rekel, da ima še dosti za pove-dati, da ne misli še tako hitro zaključiti svojega govora, jo župan nato zaključil sejo.

UVEDBA PISEMSKIH BRZOJAVE V AVSTRIJSKEM BRZOJAVNEM PRO-METU.

Dunaj, 24. februarja. S 1. aprilom bodo uvedene in sicer za poizkušnjo v avstrijskem brzojavnem prometu pi-semske brzojavke. To so brzojavke, ki se morejo poslati v nočnih urah proti nižjani pristojbini v določeni kraj, kjer se nahaja brzojavni urad s celo-nočno ali polnočno službo, odkoder se potem naslovljencu dostavljajo na dom po pošti kot pisma. Te brzojavke se morejo oddajati samo od 7. do 10. ure zvečer. Opremljene morajo biti z označbo »L. T.« (lettre — télégramme). Pristojbina od pisemskih brzojavk bo znašala 15 v od besede, najmanj pa 60 v od brzojavke. Ako se brzojavka zaradi kake pomote prepozno odda ali pa da se vsled kake pomote ne brzojavi in se pošlje izključno le po pošti, se brzojavna pristojbina odpošiljatelju na zahtevo vrne.

SREDNJEŠOLKE DEMONSTRIRAJO.

Zagreb, 24. februarja. Zagrebske srednješolke so včeraj demonstrirale proti banu Cuvaju. Niso šle na dijaško predstavo, denar so zbrale za narodne namene in svojim kolegijam v Sara-jevo brzojavile. Zbrale so se nato v šeki srednji šoli, klicale proti Cuvaju in de-monstrativno zapustile šolo. Sicer je pa bilo včeraj v Zagrebu mirno.

GROF FORGACH SEKCIJSKI ŠEF.

Dunaj, 24. februarja. Govori se, da pride na mesto grofa Esterhazyja, biv-šega sekcijskega šefa v ministrstvu za zunanje zadeve, grof Forgach, sedaj poslanik v Draždanih.

NEMŠKI CESAR V PULJU.

Berolin, 24. februarja. Nemški ce-sar letos ne bo nastopil potovanja po Sredozemskem morju iz Benetk, am-pak iz Pulja.

PONESREČENI VOJVODA.

London, 24. februarja. Vojvoda Ar-tur Connaught, stric nemškega cesarja in angleškega kralja, je na lovu v Ka-nadi padel s konja in se smrtonovar-no poškodoval.

PO RUSKO.

Varšava, 24. februarja. Ker pride car Nikolaj maja meseca semkaj, da prisostvuje slovesnemu blagoslovlje-nju nove pravoslavne katedrale, dela policija že zdaj obširne varnostne pri-prave. Izvršile so se že mnoge hišne preiskave.

BAVARSKI DEŽELNI ZBOR.

Monakovo, 24. februarja. Listi zatru-jejo, da namerava princeregent, ako mu bo dopuščalo zdravje, slovesno otvoriti novo-izvoljeni bavorski deželni zbor 27. t. m.

NOV 20 MILIJONSKI KREDIT ZA ITA-LIJANSKO TRIPOLIŠKO AKCIJO.

Rim, 24. februarja. Kralj pooblašča finančno ministrstvo, da sme vnovič po-rabiti 20 milijonov lir kredita za vojne na-mene. Po uradnih podatkih se je porabilo torej že 120 milijonov lir za tripoliško akcijo.

SUFFRAGETKE.

London, 24. februarja. Ko je včeraj minister zaklada Lloyd George prišel na nek shod, da govori o ženski volilni pravici, so ga suffragetke sprejele z vi-harnimi klici: Izdajalec! Lažnjivec! Lopov! Lloyd George je končno prišel vendarle do besede.

AVIATIK PONESREČIL.

Pariz, 24. februarja. Aviatik Du-courneau je padel iz svojega aparata iz višine 150 m v neko močvirje, iz ka-terega so ga potegnili mrtvega.

VELIKA PONEVERBA.
Devin (Magdeburg), 24. februarja. Trgovci z žitom Just je poneveril iz blagajne kmečke zadruge 600.000 K in zbežal.

VLOM V BENETKAH.
Benetke, 23. februarja. V podruž-nico avstrijskega Lloydja so vlomili ta-tovi, ki so bili pa prepodeni. Tatovi so pobegnili in pustili na mestu vlomilna orodja.

600 DINAMITNIH PATRON NAJDENIH.

Pariz, 23. februarja. Med peskom na obrežju pri Montigu so našli zaboj s 600 dinamitnimi patronami. Aretirali so dve osebi, kateri sumijo, da sta za-boj ukradli iz nekega železniškega voza.

Zobna krema
KALODONT
Ustna voda

Borszeška

sredstvo proti angleški bolezn in slabo-krvnosti. Neprekosljiva kot osveževalna in slast vzbujajoča pijača. Ta voda je zelo primerna za mešanje z vinom. Glavni zastopnik za Kranjsko: **FRANC SCHANTEL**, Ljubljana, Frančiškanska ulica. Skladišče v »I. ljubljanskem jav-nem skladišču Krisper-Tomažič družba I. z omejenim jamstvom. 3583

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, sred. tlak 736-0 mm

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celzijm	Vetrovi	Nebo	Pojavnost v 24 urah
23	9. zveč.	742-2	6-5	sr. jz.ah.	jasno	
24	7. zjut.	739-3	6-0	sl. jz.ah.	dež	1-3
	2. pop.	737-6	9-0	p. m. zah.	oblačno	

Srednja včerajšnja temp. 4-7°, norm. 0-6°.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 24. februarja 1912.

Pšenica za april 1912	11-79
Pšenica za oktober 1912	11-
Rž za april 1912	10-68
Oves za april 1912	10-25
Koruz za maj 1912	8-90

— Prijatelje našega lista prosimo, da agitirajo za nove naročnike. Mnogo je še slovenskih hiš, gostlin in trgovin, kamor zahajajo naši somišljeniki, a še niso naročene na „Slovenca“. Agitirajte za nove naročnike!

Zahvala.

Za vse obilne dokaze iskrenega so-čutja povodom prerane smrti predra-goga soproga, gospoda

Mihaela Ravnik

predelavca tovarne na Javorniku v pokoju

kakor tudi za nad vse častno sprom-stvo k zadnjemu počitku izrekam tem potem najtoplejšo zahvalo. Prav po-sebno so pa čutim dolžna izraziti naj-iskrenejšo zahvalo prečistitemu do-maćemu gosp. župniku za tolažbo v času bolezni, gosp. dr. Ovsu za požrt-vovalni trud pri zdravljenju pokojnega, gospodom odborikom konzumnega društva kakor tudi gospej in gospodu Filip Lozar u na Savi, za prekrasne vence, gg. pevcev za prelepo gniljivo petje pred hišo in na grobu pod vod-stvom g. nadučitelja Pleničarja, vsem mojestrom in predelavcem iz Bistrice v Rožu, s Save in z Javornika, vsem blagim sorodnikom in vsemu domačemu prebivalstvu, mnogoštevilnim znancem in prijateljem iz daljnih in bližnjih krajev, sploh vsem, ki so dragemu po-kojniku izkazali zadnjo čast. Še enkrat iskrena zahvala vsem skupaj.

Kropa, dne 22. februarja 1912.

558 Zahvaljoča soproga Marija Ravnik.

Pomankljiva prebava je vzrok mnogih bolezni.

Zato vporabljam sredstvo ki ureja prebavo. 10

Preizkušeno izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujujoče in pre-bavljajno pospešujoče in lahko odvajajoče domačo zdravilo ki ublaži in odstrani znane posledice nezmer-nosti, slabe diete, prehlajenja in zopnega zaprtja, n. p. gorečico, napenjanje, nezmerne tvorbe kislin ter krče je dr. Rosa balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi deli emb lažo imajo postavno deponovano varst. za zmke

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRAGNER-ja, c. kr. dvor. dobavitelja,

„Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203,

vogal Nerudove ulice. 3119

Pa polti so razpoložljivi vsak dan.

Cela stekl. 2 K, pol stekl. 1 K. Proti naprej vpošlj.

K 100 so pošlje mala steklenica, za K 2-30 velika ste-klenica, za K 4-70 3 velike steklenice za K 1-4 velike steklenice za K 22-14 vel. steklenice pošiljane prosto

na vse postaje avstr.-ogr. monarhije.

Zaloga v lekarnah avstr.-ogr. — V Ljubljani: Rih. Sušnik, Dr. G. Piccoli, Jos. Čizmar.

Tužnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče in stari oče, gospod

Andrej Pajek
posestnik

danes ob 4. uri zjutraj po kratki, mučni bolezn previden s sv. zakramenti za umirajoče v 78. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal. Pogreb predragega rajnika bode v ponedeljek dne 26. februarja ob 8. uri zjutraj na domače pokopališče v Zatični. Sv. zadušne maše se bodo brale v raznih cerkvah. Predragega rajnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Zatična, dne 24. februarja 1912.

Zalujoči ostali.

Kdor potrebuje za spomlad
plug ali travniško brano

naj si ogleda veliko zalogo raznih plugov in sicer fino izdelane štajerske plugove za lahko, in močnejše za težko zemljo, dvojne hribovske plugove osipalnice, jeklene univerzalne plugove (Sackov sistem), vseh vrst travniških bran in sploh vseh strojev za poljedelstvo po nizki ceni pri

Karol Kavšeka nasledniki
Schneider & Verovšek
trgovina z železnino
Ljubljana, Dunajska cesta št. 16.
Zahtevajte brezplačni cenik.

549

Skoro en milijon Remington pisalnih strojev

je v rabil 583

Nobenega izdelka se ni toliko prodalo!

Remington pisalni stroji:

Normalni modeli
Modelistabulatorjem
Modeli za računanje
Specialni modeli

Nedosežni po vred-
nosti in kakovosti!

Glogowski & Co.

c. in kr. dvorni dobavitelji
GRADEČ, JOANNEUMRING ŠT. 8.
Telefon št. 384. Telefon št. 384.

Namesto za K 106 — za K 56 —

dobavljam franko na vsako postajo
za reklamo, nove vrste

šivalne stroje „Singer“

ki se gonijo z nogo, z elegantno
omarko in 10letno garancijo. Od-
posljem ko dobim 15 K zadatja,
ostanek po povzetju. — Vse vrste
šivalnih strojev po cenah na debelo

A. Weissberg, Dunaj II. Untere Donaustrasse 23.
Cenik zastoj in franko. 3231
Dopisuje se v slovenskem in hrvaškem jeziku.

Otvoritev modnega salona v Kranju.

Cenjenim damam vljudno naznanjam, da sem
z dnem 15. februarja otvoril v svoji po-
družnici na Glavnem trgu, v hiši gospe
M. Mayer popolnoma na novo urejeni

modni salon.

V zalogi bom držal vedno najnovejše
vrste slamičkov in klobukov, zadnje za vsako
sezono po najnovejših pariških in dunajskih
modelih.

Vsak čas velika zaloga od enostavnih do
najfinjših

žalnih klobukov.

Velika zaloga potrebnih za nakit slami-
čkov, klobukov in drugega modnega nakita.
Strogo solidna in točna postrežba.

Naročila po pošti se izvrše točno in po-
šiljajo z prvo pošto.

Priporočam se cenjenim damam za mno-
gobrojni obisk in beležim

z velespoštovanjem

Anton Adamič, Kranj,

veletrgovina galanterijskega in modnega blaga
Na debelo. — Na drobno.

569

Vabilo

na

XXI. redni občni zbor

Posojilnice v Žužemberku
registrovane zadruge z neomejeno
zavezo

ki se bo vršil

v nedeljo dne 3. marca 1912 ob 4. uri popoldne v združni pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za 1. 1911.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Sprememba pravil.
8. Slučajnosti.

545

Načelstvo.

Trgovski poslovodja

in potnik s prva referencami, 24 let
star, mešane stroke, želi vstopiti v
trgovino v mestu ali na deželi. Tudi s
potrebnimi koncesijami za event. novo
trgovino. Dopise se prosi pod „Zanesljiv
1912“ na upravo „Slovenca“. 565

Nihče ne trpi

rad na revmatizmu, protinu, nevral-
giji, ozeblini itd. in vendar se dobi se
ljudi, ki se ne brigajo za preizkušeni,
zdravniško priporočeni

CONTRHEUMAN

besedni znak za (mentolov saliciliziran kostanjev izvleček)
za hitro pomiritev in ozdravljenje, za
splahnitev oteklin in zopetno pridobitev
pregibnosti členkov in odstranitev utri-
panja učinkuje presenetljivo, zanesljivo
za vribavanje, masažo ali obkladke.
1 pušica 1 krono.

Izdelovalnica in glavna zaloga v
lekarni B. FRAGNER-ja
c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III, št. 203.

Pri napreju plačila K 1:30 se pošlje 1 pušica franko

Posor na ime izdelka in izdelovalca!

ZALOGA V LEKARNAH.

V Ljubljani: Rih. Sušnik, Jos. Čizmař,
dr. G. Piccoli. 3117

Najstarejša domača tvrdka juvelov, zlatnine, srebrnine

in

= raznih ur. =

Popravila in nova dela se iz-
vršujejo v lastni delavnici.

Zahtevajte najnovejši cenik.

LUD. ČERNE

juvelir, trgovec z urami, zapriseženi sodni
cenilec

Ljubljana, Wolfova ulica 3.

3558

C. kr. poštni urad Moravče, Kranjsko išče
konjskega hlapca, starejšega samca, poštenega, marljivega, pripravnega
za vozno pošto. Ponudbe na urad! 578

Takoj se odda lepa, zračna

mesečna soba

brez opreme, na sončnem prostoru.

Več se izve: Siroliška ulica št. 20.

Obvestilo, zahvala in priporočilo.

Usojam se naznaniti sl. občinstvu, da sem oddal
svojo restavracijo

„Friedl“ v Ljubljani, Gradišče 2

doseganemu restavraciji. Pri Roži gosp. Janu Fialu.
Stojem si v prijetno dolžnost, izreči pri tej priliki
svojem p. n. gostom najiskrenejšo zahvalo za izkazano
mi naklonjenost ter jih obenem vljudno prositi, da ohrani-
jo to naklonjenost tudi mojemu nasledniku.

Sočasno naznanjam, da sem prevzel od gosp. Aloj-
zija Zajca znano

restavracijo „Bellevue“ v Šiški

ki jo otvorim začetkom marca in kjer bom nudil sl.
občinstvu pred vsem najboljšo belo kavo, plzensko in
marčno pivo.

V nadi, da me bode počastilo sl. občinstvo tudi tu
z obilnim posetom, se priporočam z odličnim spoštov.

Ivan Friedl.

Usojam se naznaniti sl. občinstvu, da sem prevzel
od g. Ivana Friedla restavracijo

„Friedl“ v Ljubljani, Gradišče 2

ter jo tudi že otvoril.

Stojem si v prijetno dolžnost, izreči pri tej priliki
svojem p. n. gostom „Pri Roži“ najiskrenejšo zahvalo
za tam mi izkazano naklonjenost.

Sočasno obveščam sl. občinstvo, da sem vedno pri-
pravljen prevzeti bankete, ženitovanske pojedine in
druge slavnostne obede tudi izven svoje restavracije.

Z zagotovilo, da hočem sl. občinstvu vedno po-
streči s priznano kuhinjo, naravnimi vini in izbornim
pivom, se priporočam za številni obisk in sem

z odličnim spoštovanjem

Jan Fiala.

SLOVENCİ, KJE KUPUJETE VINO?

Obrnite se do „Kmečke in gospodarske zadruge“ v Medoših, ker ona
jamči za dobra črna, bela in rdeča vina svojih udov, prirejena po
novem in starem sistemu. Cene zmerne po dogovoru. Pošta in postaja
Portorože, Istra. 517 Odbor.

„Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani“

razpisuje mesto

574 (2)

društvenega poslovodja.

Prosilci, popolnoma večji umnega kletarstva, v nakupovanju in prodaji vina,
knjigovodstva, slovenske in nemške korespondence, naj vložijo prošnjo pri podpisani
zadrugi do 15. marca t. l. Nastop službe 1. aprila.

„Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani“ (deželni dvorec.)

Razpis službe.

Pri podpisnem občinskem uradu se razpisuje

služba občinskega tajnika

veščega slovenskega in nemškega jezika, z mesečno plačo 70 K in prostim
stanovanjem za samskega prosilca. Prošnje s potrebnimi dokazili o treznem,
lepem in postenem življenju naj se pošiljajo na župana osebno. — Nastop s
1. marcem 1912. 534

Občinski urad v Št. Jerneju (na Dolenjskem),

dne 20. februarja 1912.

Janez Rebselj, župan.

Kranjska deželna banka v Ljubljani

v deželnem dvorcu
vhod v Gosposki ulici 2.

Obreštuje hranilne vloge po

4 1/4 %

brez vsakega odbitka. Obresti se pri-
pisujejo glavnici polletno. Vloge v
tekočem, giro-računu in na blagajni-
ške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila

občinam, okrajnim in šolskim od-
borom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila

v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih

zavodov in daje lombardna

posojila. Prodaja lastne pu-
pilarno-varne komunalne za-
dolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod,
ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za širanke usak

delavnik od pol 9. ure do-
poldne do 1. ure popoldne.

I. C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
529 platna ter
manufakturnega blaga.

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ul.

Mizarski pomočniki

! za stavbeni in pohištveni del se takoj
sprejme pri veliki tvrdki na Tirolskem.
! Slovenski delovodja. Ponudbe se pošlje pod: 570 1

Bau u. Einrichtung G. m. b. H., Lana bei Meran.

Pod zelo ugodnimi pogoji se prodaja iz proste roke

enonadstropna hiša

z vsemi gospodarskimi poslopji in nekaj zemljišča,
oddaljeno 5 minut od kolodvora Domžale. V hiši
je sedaj tovarna slamičkov in je pripravna za vsako
obrt ali trgovino. Več pove lastnik Domžale št. 8.

Prodaja se radi preselitve

enonadstropna hiša

v sredini trga na Gorenjskem, 1/4 ure od želez-
nice, z vrtom, gosp. poslopjem ter nekaj polja.
Ponudbe pod

„11.633 M“

559

na upravnistvo lista.

Redka prilika.

Preigran pianino v dobrem glasu se
ceno prodaja na voglu

Sv. Petra ceste, vhod Radeckega ceste 2/L

560

Naprodaj je 30 l

brinovega olja,

lep in čist; cena po dogovoru. Vpraša se pri
J. Jenko, Mengeš, št. 96.

Vnajem se da takoj dobrodoča

trgovina z mešanim blagom,

oddaljena par minut od železniške po-
staje v lepem kraju na Gorenjskem.
Naslov pove uprava „Slovenca“ pod
št. 564. 564

Mesnica

se odda v najem z vsemi pripravami
in ledenico polno ledu. Štefan Hrib
Vipava. 563

Prodaja se posestvo blizu Stare Loke

iz proste roke s celim zemljiščem. Redi
se lahko 5—6 glav živine ter je jako
z lepim mladim sadjem zasajeno. Na-
tančneje se izve pri Janezu Bergani
v Veštru št. 4. pri Stari Loki pošta
Škofja Loka. 561

Za prodajo

poljedelskih strojev in orodja, mlekar. centrifug
in motorjev se iščejo agentje. Ponud-
izurjeni, solidni be pod
„Stroj 60899“ na anončno pisarno HEINRICH
SCHALER, Dunaj I., Wollzeile 11. 543

Krojaškega pomočnika

bolj priletnega, sposobnega za vsako
delo, sprejme Jakob Mikolič, krojaški
mojster, Novo mesto, Dolenjsko. 546

Po svetu.

Cela vas v nevarnosti. Iz Inomosta poročajo: Vas Deutschhofen je v nevarnosti, da se ne zruši nanjo velikanska skala v obsežnosti 800 kubičnih metrov. Odrejene so obširne varnostne odredbe. V ogroženo okolico je bil poslan oddelek delavcev, da prepreči z razstreljevanjem skalovja katastrofo. Prebivalci so morali vsled oblastvene odredbe zapustiti ogrožena poslopja ter so jih začasno naselili drugod.

Slavni geograf Rihard Andree je na nekem potovanju iz Monakovega v Nürnberg umrl, star 77 let.

V motornem čolnu preko Atlantskega oceana. Listi poročajo, da je 28. decembra 1911 odplovalo šest Angležev iz Weymoutha z motornim čolnom »Lingueta«, ki je imel 30 konjskih sil, ter končalo svojo vožnjo 31. januarja v pristanišču Pernambuco v Braziliji. V svojem 20 metrov dolgem čolnu so v tem času prevozili nič manj kot 4500 milj, na dan približno 140 milj. Namen te vožnje je bil, preizkusiti novo motorno konstrukcijo, ki se jo je pri »Lingueti« prvič uporabilo.

Aretovani tihotapci saharina. Na kolodvoru v Frankobrodu so 22. t. m. aretovali nekega moškega in neko žensko zaradi vtihotapljenja saharina. Ko so preiskali njuno prtljago, so našli 40 funtov saharina, ki so ga oblasti zaplenili.

Sabotaža stavkujočih pariških šoferjev. V številnih pariških avtomobilnih garažah so 22. t. m. zjutraj nastale eksplozije. Policija je mnenja, da gre za atentate anarhistično mislečih stavkujočih šoferjev.

Radi fesa. Kakor znano si Mažari na vse načine prizadevajo, da čim več bosenske mohamedanske mladine pritegnejo v Budimpešto, da jo tam zadaje z mažarsko idejo in tako potem pošljejo nazaj v domovino kot pionirje svoje stvari. Toda žal, da jih tudi pri tem delu ne zapusti šovinizem. Te dni je namreč nek bosenski musliman na peštanskem vseučilišču prosil profesorja Kmetyja, da mu podpiše indeks. Dijak je imel pri tem seveda glavo pokrito s fesom. Profesor Kmety je nahlulil dijak, naj pri ti priči sname fes, a dijak je odgovoril, da mu vera ne dopušča biti gologlav. Profesor je kljub temu dalje zahteval, da se dijak odkrije in ker ta tega ni hotel storiti, mu je odrekel podpis ter ima sedaj vso stvar v rokah vseučiliški dekanat. V verskem oziru tako občutljivi muslimani si bodo to najbrže dobro zapomnili.

Prijeta družba ponarejevalcev denarja. Pariška policija je aretovala družbo ponarejevalcev denarja in odkrila popolnoma urejeno njihovo delavnico. Ponarejali so večinoma novce po 20 frankov.

Avtomobilna nesreča. Na cesti v Aachen se je zaletel na nekem ovinku avtomobil deželnega svetnika grofa Blissel z vso silo v neko drevo ter se popolnoma razbil. Grof je ostal nepoškodovan, šoferja in grofovega slugo pa so umirajoča prepeljali v bolnišnico.

Roparji so v vasi Rawicz pri Varšavi vdrli v hišo nemškega kolonista Mlodšika ter ga umorili. Ubili so tudi njegovo ženo in sedemletno hčerko, narkar so pobegnili. Orožništvu se je posrečilo morilce ujeti.

Pomiloščen morilec. Cesar je odpustil smrtno kazen tesarskemu pomočniku Kristjanu Voigtu, ki je lani v avgustu na Dunaju v Pratu umoril in na zverinsk način razmesaril neko brezposelno služkinjo. Obsojen je na dosmrtno ječo.

Obsojen 18letni morilec. Porotno sodišče v Plznu je obsodilo 22. t. mes. brusača Vaclava Duchona, ki je napadel svojo ljubimko 18letno Barbaro Koskubo in jo zabodel, zaradi uboja na šest let ječe.

Vlom v praško špedicijsko tvrdko. V pisarno špedicijske tvrdke Plohn v Pragi so tatovi vlomili ter ukradli tamkaj shranjene zlate verižice v vrednosti več tisoč kron. Štiri individue, ki so osumljeni tatvine, so aretovali.

Za otroške bolezni,

za katere je tako pogostem potrebno kisline imajoča sredstva, posebno opozarjajo zdravniki na

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

ter je posebno pripravna zaradi svojega milega vpliva in jo toraj zapisujejo pri želodčni kislini škrofoljnih, krvicah, otoku žlez itd. in ravno tako pri kataru sapnika in oslovem kašlju. (Dvornega svetnika Löschnerja onomografija o Giesshübl Sauerbrunn.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih Prospekti nastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah s jostvinami in vinom.

Zalogo pri Mihael Kastner-u, Peter Lassniku in Andrej Serabonu, Ljubljana. 3997

426 3

POZOR?

Vijudno naznanjam slavnemu občinstvu, posebno pa tamburaskim in ostalim društvom, ki so dosedaj v tujini naročevala tamburice in druga glasbila, da naj se odslej obračajo edino na »Prvo kranjsko samolodelovalnico« tamburic in drugih glasbil.

Ivana Pezića

v Ljubljani, Florjanska ul. 24, kjer bodo dobila dobra in najcenejša glasbila in tamburice. Nadalje naznanja, da sprejema vsa popravila, v to stroko spadajoča dela in jih izdeluje natančno in najceneje. Za vsa popravila in nova glasbila jamčim eno leto.

SREČKE

v korist Sloven. Straži

Glavni dobiček TURŠKIH SREČEK pri zvebanju dne 1. aprila 400.000 frankov; Vsaka srečka mora biti izžrebana, najmanjši dobiček znaša 230 K. Turške srečke na mesečne obroke po 4 K 75 vin., še tri druge dobre srečke zraven z glavnimi dobitki skupaj čez 2 milijona K vsako leto na mesečne obroke po 6 K 25 vin. Pojasnila daje in naročila sprejema g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19. 396

M. DRENIK Ljubljana,

Kongresni trg št. 7

Največja zaloga ženskih ročnih del

in pripadajoče potrebščine. — Vezanje na roko. — Tamburiranje. — Montiranje. — Plisiranje. — Predtiskarija. — Bogata zaloga telovadske obleke. — Naročila se izvršujejo točno in vestno.

Opravična številka E 120/12

Dražbeni oklic.

Prodalo se bode dne 27. februarja 1912 dopoldne ob 9. uri v Spodnji Šiški, Celovška cesta 32, na javni dražbi

razno špecerijsko blago

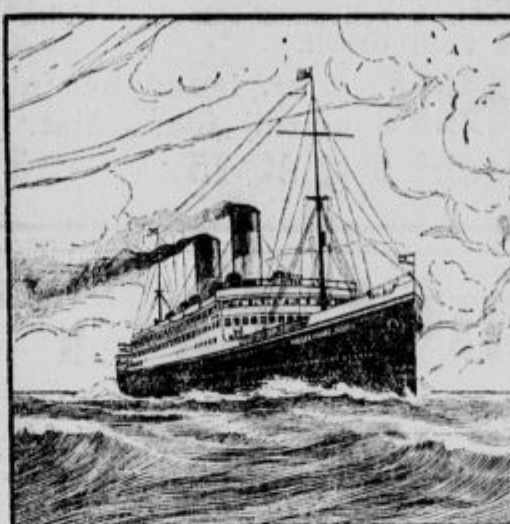
Reči se smejo ogledati dne 27. februarja 1912 v času med 9. in pol 10. uro dopoldne v navedeni hiši.

C. kr. okrajna sodnija Ljubljana, oddelek V.,

dne 8. februarja 1912.

pete iz kavčuka za čevlje.

Austro-Amerikana

Trst — New York — Buenos Aires.

Za potnike v južno in severno Ameriko najcenejša in najpripravnější črta.

Potovanje po sredozemskem morju od 8.—22. maja t. l. z najhitrejšim in najboljšim brzoparnikom avstro-ogrške trgovinske mornarice »Cesar Franc Jožef I.«, kateri obišče na tem potovanju sledeča pristanišča: Pulj, Dubrovnik, Korfu, Malta, Tunis, Ajaccio, Villefranche (Nizza, Monte Carlo), Taormina, Katakolon (Olympija), Kotor, Split in Zadar.

Vozna cena s kabino in hrano od 310 K naprej.

Članom »avstrijskega plovnega društva 10% popust.

Prijave prevzema kakor tudi pojasnila daje generalni zastopnik

Simon Kmetetz, Ljubljana
Kolodvorska ulica 26.

21

Naše ženstvo ne moremo z nobenim darilom bolj razveseliti, kakor z novo knjigo S. M. Felicite Kalinšek »Slovenska kuharica.«

Umetni zavod za cerkveno slikanje

J. HLAVKA
slikar cerkvenih podob

Praga Kral. Vinohrady
Puchmajerjeva ul. št. 68.

Priporočamo prečistiti duhovščini poznate slike svetnikov, altarne slike, križeva pota, pasijonske slike itd. na platnu, cinkasti pločevini itd., umetniško izvršene po ugodni ceni.

Slike ali načrte pošiljaj zastoj na ogled.

Dopisuje se slovensko.

3386

Najboljša priporočila.

Najcenejše in najbolj učinkujoče odvajalno sredstvo!

Filipa NEUSTEINA
posajane odvajalne kroglice

(Neusteinove Elizabetne kroglice)

Pred vsemi drugimi podobnimi izdelki imajo prednost te kroglice, proste vsakih škodljivih primesi, uporabljajo se z največjim uspehom pri boleznih v spodnjem delu telesa, lahka odvajajoče, kri čisteče; nobeno zdravilno sredstvo ni ugodnejše in obenem povsem neškodljivo, da bi preprečilo izvor premočnih bolezni. Radi posajane oblike jih radi uživajo otroci. Skatljica s 15 kroglicami stane 30 vin. ovoj z 8 skatljic, torej 120 kroglic, stane le 2 K. Če se pošlje naprej K 2-45, se pošlje franko 1 ovo.

Svarilo! Najno se svari pred potovanjem. Zahtevajte: Filipa Neustaina »odvajalne kroglice«. Pristne le, če nosi vsaka skatljica in navodilo naše zakonito varstveno znamko v rdečo-črni tisk »Sv. Leopold« in podpis »Filip Neustein, Apoteke«. Naše trgovsko sodnijsko zavarovane embalaže morajo imeti našo tvrdko

Filipa Neustaina lekarna

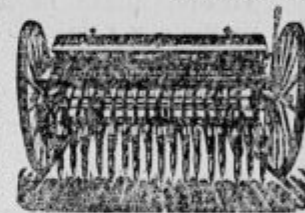
»pri sv. Leopoldu«

— Dunaj, Plankengasse 6. —

Zalogo v Ljubljani: Rihard Sušnik, lekarnar, 3301 in v več drugih lekarnah.

Mayfarthovi sejalni stroji „AGRICOLA“

Najpriprostejša sestava. Močna konstrukcija. Enakomerna setev.

Kultivatorji, brane, valji, kakor tudi poljedelske

stroje najtrpežnejše, najboljše izvršene izdelujejo in dobavljajo 300

Ph. Mayfarth & dr., Dunaj II.

Frankobrod ob M. Berlin. Paris.

Bogato ilustrovan cenik št. 43a zastoj in poštne prosto. Zastopniki se iščejo.

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1912.

Kupon, 3-10 metr. dolg, za 1 kupon 7 kron
kompletno moško obleko 1 kupon 10 kron
(suknja, hlače, telov- 1 kupon 15 kron
nik) zad ostno, stane le 1 kupon 17 kron
1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20-., kakor tudi blago za površnike, turistične obleke, svileni kangari itd., pošilja po tovarniški ceni kot realna in solidna, dobroznana 423

zaloga tovarniškega sukna
Siegel - Imhof v Brnu.

Vzorci zastoj in franko.

Valod direktnega naročila blaga pri tvrdki Siegel-Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo prednosti. Valod velikega blagovnega prometa vedno največja izbira povsem svežega blaga. Stalne, najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše najskrajneje, natančno po vzoru.

Telefon št. 41.

Brzobjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr. priv.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju, — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg — Sv. Petra cesta. Delniški kapital in rezerve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjižice ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 3999

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje dnarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. prosinca 1911. K 72,246.394.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepani stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

40 klavirjev in harmonijev

dvornih tvrdk: Bösendorfer, Czapka, Heitzmann, Stelzhammer, Stingl in Hörngl

nudim slavnemu občinstvu na vpogled in izbiro. Ker sem izključno edini zastopnik na Kranjskem zgoraj omenjenih dvornih tvrdk, svarim vsakogar pred nakupom event. falzifikatov. Vsakdo kupi pri meni za najmanjše obroke (K 18—) najboljši instrument.

Najcenejša izposojevalnica. — Točna postrežba. — Viole od 5 K naprej. — Vse glasbeno orodje in muzikalije v velikanski zalogi. — Uglasevanja in popravila vseh glasbil.

ALFONZ BREZNIK c. kr. izvedenec in učitelj „Glasb. Mat.“
Ljubljana, Kongresni trg št. 15.

557

Več stanovanj z 1 in 2 sobama kakor tudi

prostor za prodajalno in delavnica za kovača ali kolarja se odda v najem.

Več pove **ADOLF HAUPTMANN**, Ljubljana, Poljanska cesta št. 67.

506

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu v mestu kakor tudi na deželi uljudno naznanjam, da sem prišel samostojno izvrševati

umetno in trgovsko vrtnarsko obrt

v Ljubljani, Ambrožev trg št. 3.

Priporočam se za vsa v moderno vrtnarsko obrt spadajoča dela, kakor v napravo načrtov in v izvrševanje novih parkov, vilnih in hišnih vrtov, drevoredov itd. Nadalje prevzamem v celoletno oskrbovanje tudi vse že obstoječe vrtnice naprave.

V blagohotno upoštevanje tega naznanila se uljudno priporočam z odličnim spoštovanjem

Anton Ferant
bivši večletni asistent mestnih nasadov v Ljubljani.

413

Razpis službe.

Št. 20. 485 3

Podpisani zdravstveni zastop razpiše s tem

službo sekundarija

na cesarice Elizabete javni bolnici v Novem mestu z letno plačo 1800 K, prosto hrano in prostim stanovanjem v bolnici in sicer s 1. aprilom t. l.

Prosilci za to mesto morajo biti doktorji vsega zdravilstva in upravičeni izvrševati zdravniško prakso v deželah, zastopanih v državnem zboru, zdravi, samskega stanu in zmožni obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi.

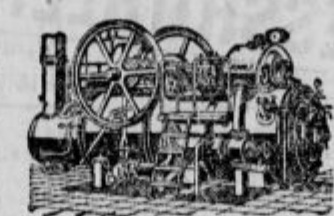
Prošnje je vlagati najkasneje do 15. marca pri vodstvu zgoraj imenovane bolnice.

Zastop zdravstvenega okrožja v Novem mestu
dne 15. svečana 1912.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade.

R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU

Podružnica na Dunaju: III. Am Heumarkt šte. 21.

Patentni vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljanjem. 3438
Originalno strojedelstvo Wolf 10—800 HP.
obratni stroji z najvišjo popolnostjo in dobičkom, za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 720.000 H.

Okusite pivo iz Češke delniške pivovarne v Čeških Budejevicah.

Je izborno, na plzenjski način varjeno.

5165 26

Zaloga v Ljubljani:

V. H. Rohrmann.

Zaloga: —

Postojna: Emil pl. Garzaroli;
Trnovo: Rudolf Valenčič;
Reka-Sušak: Ante Sablich;
Trst: Schmidt & Pelosi;
Pulj Lacko Križ.

MARIJA SATTNER

Ljubljana, Dunajska cesta 19, II. stop., II. nadstr. (Medljatova hiša).
se priporoča prečistiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priprosto in najfinije, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi

bandera in baldahine

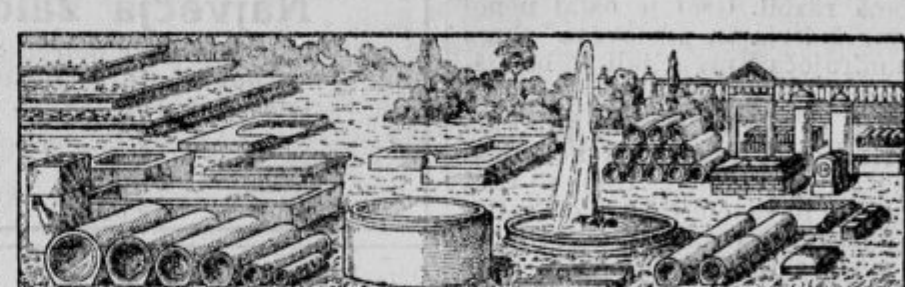
ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov tudi radovoljno prevzame.

13

Telefon 237. **Zajec & Horn** Telefon 237.

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 73.

Beton in železo-beton.

Fundamenti, stropovi, mostovi, vzdava turbin, — stopnice, tlakovi, ksilolit, cevi za kanale. — Umetni kamen (okraski za façade, obhajilne mize, balustrade).

Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave

Dunajska cesta št. 22 LJUBLJANA nasproti kavarni „Evropa“

Mehanična delavnica

sprejema vsakovrstna mehanična dela in popravila vsakovrstnih strojev. Dela se izvrše solidno, točno in po najnižjih cenah. Proračuni na zahtevo zastopj. Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave. 748

konces. podjetje za električne naprave, napeljava električne luči in prenos moči, telefonske in brzojavne naprave. Dobava in montiranje motorjev na bencin in petrolin ter Diesel-ovih motorjev. V zalogi vedno v veliki izbiri: elektromotorji, ventilatorji, obločnice, žarnice, vsakovrstni inštalacijski material, mazilna olja in masti, sesalke, svetilniki za elektriko in plin ter sploh vse teh. potrebščine

IZPELJAVA

vseh poslovnih transakcij. — Izdajanje čekov, nakaznic in KREDITNIH PISEM za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
Ako. kapital: 40.000.000 kron.
Rezervni zakladi: 17.000.000 kron.
Osrednja menjalnica:
„MERCUR“ DUNAJ I., WOLLEZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Liza, Brno, Gablonz, N. Graditz, Krakov, Limerice, Meravski Zumberg, Modling, Meran, Novi Jič, Plzen, Praga, Lianro, Toplice-Sonov, Lun-Novomesio, Uvitava.

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk l. t. d., l. t. d. — Zavarovanje proti izgubi pri državljanu srečk in vredn. papirjev — Prospekte in cenike premij zastopj in inozem.